

	«АЙЫЛ БАНК» АЧЫК АКЦИОНЕРДИК КООМУ ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «АЙЫЛ БАНК» THE OPEN JOINT-STOCK COMPANY «AIYL BANK»
---	---

"АЙЫЛ БАНК" ААКСЫНДА КОРПОРАТИВДИК БАШКАРУУ КОДЕКСИ

*(«Айыл Банк» ААКсынын акционерлеринин жалпы жыйынынын 2024-жылдын
28-мартындагы №1, 2025-жылдын 28-мартындагы №1-чечимдеринин
редакциясында)*

Мазмуну

I ГЛАВА. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР	2
II ГЛАВА. АКЦИОНЕРЛЕРДИН ӨЗ УКУКТАРЫН НАТЫЙЖАЛУУ ИШКЕ АШЫРУУСУ ЖАНА АЛАРДЫН УКУКТАРЫН КОРГОО ЖАГЫНДА ШАРТТАРДЫ ТҮЗҮҮ	3
III ГЛАВА. БАНКТЫН ДИРЕКТОРЛОР КЕҢЕШИ	9
IV ГЛАВА. БАНКТЫН АТКАРУУ ОРГАНЫ.....	26
V ГЛАВА. БАНКТЫН КОРПОРАТИВДИК КАТЧЫСЫ.....	30
VI ГЛАВА. ИЧТЕН КОНТРОЛДУК ЖАНА ТОБОКЕЛДИКТЕРДИ ТЕСКӨӨ	33
VI-1 ГЛАВА. ШАРИАТ ЫЛАЙЫК БАШКАРУУ	36
VII ГЛАВА. БАНК ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТТЫ АЧЫП БЕРҮҮ	39
VIII ГЛАВА. ОЛУТТУУ КОРПОРАТИВДИК АРАКЕТТЕР.....	41
IX ГЛАВА. БАНКТЫН КЫЗМАТ АДАМДАРЫНЫН ЖООПКЕРЧИЛИГИ	42
X ГЛАВА. ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ ЖАНА КЫЗЫҚДАР ТАРАПТАРДЫН РОЛУ	43
XI ГЛАВА. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР.....	44

I ГЛАВА. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

- 1.1. "Айыл Банк" ачык акционердик коомунун (мындан ары – Банк) Корпоративдик башкаруу кодекси (мындан ары -Кодекс) Банктын ички документи болуп саналат. Банк башкаруу жана контролдоо органдарынын атынан ушул Кодекстин жоболорунун так сакталышы үчүн болгон/максималдуу күч аракетин жумшайт. Банк өзүнүн жылдык отчетунда Кодекстин жоболорунун сакталышы же сакталбай жатышы боюнча маалыматты чечмелеп берет.
- 1.2. Корпоративдик башкаруу – бул, Банктын аткаруу органдары, Директорлор кеңеши, акционерлер жана башка таламдаш тараптар ортосунда түптөлгөн өз ара мамилелердин жыйындысын камтыган түшүнүк. Банк секторунун ишине карата алганда, корпоративдик башкаруу дегенден улам, ыйгарым укуктарды жана жоопкерчиликтерди бөлүштүрүү дегенди, башкача айтканда, Директорлор кеңеши менен Аткаруу органы (Банк Башкармасы) банк бизнесин кандайча жетектеп, анын ичинде төмөнкүлөр аркылуу ийгиликтерге кандайча жетише аларын түшүнүү зарыл:
- банктын өнүгүү стратегиясын жана милдеттерин аныктоо, белгиленген максаттарга жетишүү процессин контролдоо аркылуу;
 - банк ишинде келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктерге туруштук берүү/тобокелдиктер деңгээлин аныктоо жагында максаттуу көрсөткүчтөрдү белгилөө аркылуу;
 - бизнести оперативдүү негизде тескөөгө алуу аркылуу;
 - Банктын башкаруу органдары жана кызматкерлер тарабынан стратегиялык иш максаттарына жетишүү үчүн зарыл болгон бардык иш аракеттердин талаптагыдай аткарылышын камсыз кылган иш жигерин арттырууга өбөлгө түзүү аркылуу;
 - Банктын акционерлеринин, аманатчыларды кошо алганда, анын кредиторлорунун таламдарынын дал келишине жетишип, туруктуу өнүгүүгө багыт алуу аркылуу;
 - Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам талаптарынын, Шариат стандарттарынын, ошондой эле Банктын ички ченемдик документтеринин жоболорун так сактоону камсыз кылуу аркылуу;
- ("Айыл Банк" ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)*
- Банк жагдайларды алдын ала көрө билип, финансылык абалынын туруктуулугун колдоого алуу менен алдыда негиздүү күтүлүп жаткандарды эске алуу менен ачык-айкын иш алып барып, Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам талаптарын так сактоо менен бизнести жана иш алып баруу эрежесин жөнгө салууга аркылуу.
- 1.3. Банкта корпоративдик башкаруу акционердик капиталдын наркын узак мөөнөттүү келечекте туруктуу жогорулатуу принцибине негизденген. Албетте мында, аманатчылардын мыйзамдуу укуктары жана таламдары милдеттүү түрдө эске алынат. Банк ишин туруктуу өнүктүрүү принцибинде банк ишинин финансылык сыяктуу эле социалдык жана экологиялар аспектилери боюнча кабыл алынган чечимдер, ошондой эле аманатчылар үчүн мындай чечимдер кандай натыйжага алып келишине баа берип/баалоо зарылчылыгы эске алынат.
- 1.4. Бул Кодекстин нормалары/ченемдери G20/(экономикалык кызматташуу жана өнүгүү бирикмеси - ОЭСР)*¹ ОЭСРдин мамлекет катышкан ишканалары үчүн корпоративдик

башкаруу боюнча 2015-жылдагы редакциясында*² берилген негизги принциптерин жана Банктык көзөмөл боюнча Базель комитетинин сунуш-көрсөтмөлөрүн, ошондой эле Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам талаптарын жана ААОIFI Шариат стандарттарын кошо алганда, G20/ОЭСР (2015) корпоративдик башкаруу принцибине негизденет.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- 1.5. Кодекстин максатынан болуп, мамлекеттик үлүш катышкан компаниянын, улуттук экономиканын жана коомдун узак мөөнөт туруктуу өнүгүүсүн, башкаруунун ачык-айкындуулугун камсыз кылуу үчүн Банкта корпоративдик башкарууну өркүндөтүү үчүн таасирдүү инструментти сунуштоо саналат. Мына ушул максаттарга жетишүү үчүн башкалардан тышкары Аткаруу органы, башкаруу органы (Директорлор кеңеши), акционерлер жана башка таламдаш жактар ортосунда өз ара алгылыктуу негизде мамиле түзүү механизмдерин пайдалануу аркылуу камсыз кылынат.
- 1.6. Кодекс Акционерлердин жалпы жыйынында бекитилет жана актуалдуулугун арттырып, таасирин күчөтүү максатында жылына кеминде бир жолу кайрадан каралып чыгат, ошондой эле Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына корпоративдик башкарууга олуттуу таасирин тийгизүү мүмкүн болгон өзгөртүүлөр киргизилген жана/же алардын киргизилишин талап кылган учурда кайрадан каралып чыгылууга тийиш. Кодекске сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор Акционерлердин жалпы жыйынынын чечими менен бекитилет.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

*1 OECD (2016), G20/ОЭСР корпоративдик башкаруу принциптери, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264252035-ru>

*2 OECD (2016), OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, 2015 Edition: (Russian version), OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264263680-ru>.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

II ГЛАВА. АКЦИОНЕРЛЕРДИН ӨЗ УКУКТАРЫН НАТЫЙЖАЛУУ ИШКЕ АШЫРУУСУ ЖАНА АЛАРДЫН УКУКТАРЫН КОРГОО ЖАГЫНДА ШАРТТАРДЫ ТҮЗҮҮ

- 2.1. Банк өзүнчө бир коом болуп саналат, ушундан улам Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында Банктын корпоративдик башкаруу процессине олуттуу оңдоолорду киргизүү зарылчылыгын камтыган бир катар укуктук нормалар белгиленген. Алардын негизгилери төмөндө чагылдырылган:
- Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары - Улуттук банк) өзүнүн банктарга карата көзөмөлдөө жана контролдоо милдеттерин аманатчылардын таламдарын банк акционерлеринин кызыкчылыгынан жогору коюу өңүтүнөн жүзөгө ашырууга негизденген саясаты;

- Улуттук банктын Аткаруу органын Банкты башкаруудан четтетүү же Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында камтылган негиздер, каралган тартиптерге ылайык анын ишине олуттуу чектөөлөрдү киргизүү укугу;
- Улуттук банктын Директорлор кеңешин Банкты башкаруудан четтетүү же болбосо Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында камтылган негиздер, каралган тартиптерге ылайык белгилүү бир чечимдерди кабыл алууну Директорлор кеңешинен талап кылуу укугу;
- Улуттук банктын акционерлердин таламдарын көздөө жагында кандайдыр бир милдеттенмелерсиз Банктын башкаруу органдарынын ыйгарым укуктарын жана аткаруучу милдеттерди чегерүү менен Банкка убактылуу жетекчилерди (четтетилгендердин ордуна) дайындоо укугу;
- Банктын потенциалдуу жана анык иштеп жаткан акционерлеринин өздөрүнө тиешелүү маалыматтарды чечмелеп берүүгө, ал эми Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген болсо, Банктын акцияларын сатып алуу (ажыратып алуу) жагында өз иш аракеттерин алдын ала маалымдоо же уруксат алуу тартибинде макулдашууга милдеттүүлүгү;
- Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрүн, Шариат кеңешинин мүчөлөрүн жана Аткаруу органынын мүчөлөрүн кошо алганда, Банктын кызмат адамдарын милдеттүү түрдө макулдашуу талабы.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

2.2. Банктын акционерлери, анын Директорлор кеңеши жана Аткаруу органы Банк ишин тескөөгө алууну жогоруда белгиленген негизги нормаларды эске алып, башкача айтканда, Банк ишин тескөөгө байланыштуу кандай болбосун чечимди кабыл алууда эң оболу Банктын аманатчыларынын таламын көздөп, Банк тарабынан ишке ашырылып жаткан корпоративдик башкарууга тиешелүү маалыматтарды ар тараптан чечмелеп берүү жагында Улуттук банк жана коомчулук менен жигердүү иш алып баруу аркылуу жүзөгө ашырат.

2.2.-1. Банктын коллегиялдуу органдарынын компетенциясы Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө”, “Акционердик коомдор жөнүндө” мыйзамдарында аныкталган.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

2.2.-2. Акционерлердин жалпы жыйынынын компетенциясына гана чегерилген маселелер башка башкаруу органдарына өткөрүлүп берилбейт.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

2.2.-3. Акционерлердин банк ишин өнүктүрүү маселери жагында Банк менен өз ара иш алып баруусу Директорлор кеңеши жана Корпоративдик катчы (зарылчылык келип чыккан учурда) аркылуу гана ишке ашырылат.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

А. Акцияларга жана Банк тарабынан чыгарылган башка баалуу кагаздарга менчик укугун каттоодон өткөртүү

2.3. Директорлор кеңеши Банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздарга ишенимдүү, ыңгайлуу, адилеттүү жана анын ээлери үчүн анчалык кымбат болбогон ыкмаларда эсепке алуунун камсыз кылынышы үчүн жоопкерчиликти. Буга Директорлор кеңеши тарабынан Банктын көз карандысыз реестр жүргүзүүчүнүн ишин көзөмөлдө аркылуу жетишилет. Банктын реестр жүргүзүүчү менен түзүлгөн келишиминде анык Банк жана баалуу кагаздар ээси алдында Банктын баалуу кагаздарга менчик укугун каттоону талаптагыдай камсыз кыла албагандыгы үчүн жоопкерчилик дагы каралган.

2.4. Банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздардын ээлери өздөрүнө тиешелүү актуалдуу маалыматтардын реестрде чагылдырылышы үчүн жоопкерчиликти болуу менен реестрде чагылдырылган маалыматтардын так эместигинен же толук эместигинен улам келип чыккан тобокелдиктер үчүн өз алдынча жооп берет.

2.5. Банктын потенциалдуу жана анык акционерлери өзүнө тиешелүү маалыматтарды чечмелеп берүүгө тийиш, ал эми колдонуудагы мыйзамдарда белгиленген учурда Банктын акцияларын сатып алуу (ажыратып алууга) тиешелүү өз аракетин Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына маалымдоо аркылуу же уруксат алуу тартибинде макулдашууга тийиш.

Б. Банктын бардык акционерлерине карата бирдей мамиле

2.6. Директорлор кеңеши бардык акционерлерге карата бирдей мамилени камсыз кылуу жагында күч аракетин жумшап, Банктын Аткаруу органы тарабынан да акционерлерге ошондой эле мамилени камсыз кылуу үчүн жооп берүү менен контролдоочу акционерге аларга канча сандагы акция таандык экендигине карабастан, бардык акционерлерге бирдей мамилени камсыз кылуу зарылчылыгы тууралуу маалымдоого тийиш.

В. Акционерлердин жалпы жыйынын чакыруу жана аны өткөрүүгө даярдык көрүү

2.7. Директорлор кеңеши бардык акционерлер ага талаптагыдай даярдана алышын камсыз кыла алгандай акционерлердин жалпы жыйынына даярдык көрүү жана өткөрүү жагында алда канча алгылыктуу болгон жол-жобону колдонушу үчүн жоопкерчиликти. Мындай жол-жоболор Банктын ички документтеринде чагылдырылып өзүндө төмөнкүлөрдү камтыйт жана алар менен эле чектелип калбайт:

- Корпоративдик катчы аркылуу ошол жыйынга катышуу укугуна ээ болгон кызмат адамдарынын тизмеси менен таанышуу мүмкүнчүлүгүн;

- күн тартибине киргизилген маселелер жана колдонуудагы мыйзам талаптарына, Банктын ички документтеринин жоболоруна ылайык шайлоо органдарына сунушталган талапкерлер боюнча сунуштарды ачык-айкын кароого алуу мүмкүнчүлүгүн;

- акционерлерге жыйынга катышып, анда чечим кабыл алууга мүмкүндүк берген, жыйынга катышуу ыкмасы (түздөн-түз катышуу же катышууга ишеним кат берүү), жетиштүү маалыматтарды сунуштоо аркылуу акционерлерге, Директорлор кеңешинин ар

бир мүчөсүнө жыйындын күн тартибине киргизилген маселелер боюнча материалдарды сунуштоо менен жыйын өткөрүлө тургандыгы тууралуу маалымдоого;

- жалпы жыйын өтө тургандыгы тууралуу билдирүүнүн электрондук формасын кошумча маалымдоо ыкмасы катары тишелүү материалдарды жөнөтүп, ошондой эле аларды банктын интернет сайтына жарыялоого;

- акционерлер үчүн ыңгайлуу болгон жана аларга жыйынга катышууга айкын жана эч кандай тоскоолдуксуз катышуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылган жыйын өтүүчү жайды жана убакытты аныктоого.

Г. Акционерлердин жалпы жыйынын өткөрүү

2.8. Акционерлердин жалпы жыйынынын регламети Директорлор кеңеши тарабынан иштелип чыгат жана анда төмөнкүлөр камтылат, ошондой эле алар менен эле чектелбейт:

- күн тартибиндеги маселелер боюнча доклад жасоочулар, ошол маселелерди талкуулоо, ошондой эле ар бир акционерге талкууга коюлган маселе боюнча өз пикирин айтууга жетиштүү мүмкүнчүлүктү жана убакытты бөлүүгө;

- акционерлерге жыйын өтүп жаткан учурда орун алган бардык маселелер боюнча суроо берип, жооп алууга мүмкүнчүлүк берүүгө, ал эми берилген суроого дароо жооп берүү мүмкүн болбогон шартта, суроо берген кызмат адамы жалпы жыйын бүткөндөн кийин кыска мөөнөт аралыгында ал маселе боюнча кат жүзүндөгү жоопту берүүгө тийиш;

2.9. Акционерлердин жалпы жыйынын өткөрүү жол-жобосу төмөнкүлөрдү караштырат, бирок алар менен эле чектелбейт:

- жалпы жыйынга катышуу ниетин билдирген бардык акционерлердин каттоодон өтүшүнө жетиштүү убакыт берүүнү, ошондой эле добушка коюлган маселелер боюнча чечим кабыл алууга укуктуу болушу үчүн жыйын башталгандан кийин да каттоодон өткөрүүнү улантуу мүмкүнчүлүгүн караштырууга.

- Директорлор кеңешинин, аткаруу органдарынын мүчөлөрү, Банктын аудитору, бушкы бухгалтери, ошондой эле шайлануу органдарына талапкерлер жыйынга милдеттүү түрдө катышууга тийиш;

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

- жыйын учурунда Банктын эсептөө комиссиясынын курамына талапкерлер тизмесине акционерлердин өкүлдөрүн кошуу мүмкүнчүлүгүн;

- жыйындан протокол толтурууга көмөктөшүү максатында Банк тарабынан жыйындын жүрүшүн видеого тартып алуу мүмкүнчүлүгүн берүүнү;

- добуштар жыйынтыгын чыгарып, жыйын бүткөнгө чейин эле кабыл алынган чечимдер менен тааныштыруу.

2.10. Акционерлердин жалпы жыйынын өткөрүүнүн жүрүшүндө добуш берүү жол-жобосу төмөнкүлөрдү камтыйт, бирок алар менен эле чектелип калбайт:

- добуш берүүдө колдонулган бюллетенге баа берүү мүмкүнчүлүгү: «бюллетень анык эмес деп таанылууга тийиш эмес, демек мындаг күн тартибиндеги айкын бир маселесе боюнча акционердин жеке пикирин билдирүүсүн түшүнүү зарыл»;

- жыйындын күн тартибинин процедуралык маселелер боюнча добуш берүү жыйындын күн тартиби маселелер боюнча добуш бергендей эле принципте жана ошол эле тартипте жүргүзүлөт;

- добуш берген акционердин ал толтурган бюллетенди көчүрмөлөп алуу жана аны күбөлөндүрүү талабы Эсептөө комиссиясы тарабынан аткарыла тургандыгы мүмкүнчүлүгүн;

- техникалык мүмкүнчүлүктөр караштырылып, электрондук добуш берүүнүн ички тартиби, жыйынга катышкандарды бирдей идентификациялоодон (аутентификациялоодон) өтүшү тартиби иштелип чыккан шартта жана чечим кабыл алууда алар билдирген пикирди каттоо үчүн аралыктан добуш берүү технологиясы менен электрондук каражаттарды колдонуу мүмкүнчүлүгү.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

Д. Банктын акционерлерине маалыматтардын чечмеленип берилиши

2.11. Директорлор кеңеши акционерлерди Банк ишине тиешелүү актуалдуу жана олуттуу маалыматтар менен камсыз кылууга жоопкерчиликтүү, бирок, Банктын ички ченемдик документтеринде алар тууралуу чагылдыруу аркылуу маалыматтар акционерлердин талабы боюнча гана берилиши менен чектелип калбайт:

- акционерлерге чечмеленип берилүүгө тийиш болгон маалыматтар тизмеги;
- мындай маалыматтарды мезгил-мезгили менен чечмелеп берүү ыкмалары;
- мындай маалыматтардын даярдалышы жана чечмеленип берилиши үчүн жооптуу болгон кызматкерлер;
- чечмеленип берилүүгө тийиш болгон маалыматтардын толуктугу жана өз учурунда берилиши жана чечмелениши жолдору үчүн жооп берген кызматкерлердин жоопкерчилик чеги.

2.12. Банктын интернет сайты мына ушундай маалыматтарды чечмелеп чагылдыруунун милдеттүү ыкмасынан болуп саналат.

2.13. Директорлор кеңеши акционерлердин жалпы жыйынына материалдардын талаптагыдай даярдалышы үчүн жоопкерчиликтүү жана бул милдеттүү Аткаруу органына өткөрүп берүүгө, жүктөп коюуга укугу жок. Директорлор кеңеши акционерлердин көпчүлүгү үчүн алгылыктуу болгон ыкмалар аркылуу мындай маалыматтардын чечмелениши, анын ичинде алар менен гана чектелбестен маалыматтардын интернет сайтта жайгаштырылышы үчүн да жооп берет.

2.14. Директорлор кеңеши жалпы жыйындын күн тартибине киргизилген жана ал тарабынан сунушталган маселелер боюнча чечимдер долбоору тууралуу акционерлерге өз учурунда маалымдалышы үчүн да жоопкерчиликтүү. Ага жыйынга катышуу үчүн каттоодон өткөн ар бир акционерге мындай маалыматтардын сунушталышы эсебинен жетишилет.

2.15. Директорлор кеңеши акционерлерге төмөнкүлөр боюнча маалыматтардын өз учурунда маалымдалышы үчүн жоопкерчиликтүү:

- акционерлердин өткөрүлгөн жалпы жыйыны тууралуу;

- чечмеленип берилген маалымат Банктын коммерциялык купуялуулукту камтыган ички документтерге тиешелүү болгон учурларды эске албаганда, Директорлор кеңешинин жана аткаруу органдарынын отурумдарынын өткөрүлүшү үчүн.

2.16. Маалымдоо ыкмасы акционерлердин көпчүлүгү үчүн алгылыктуу болууга тийиш, анын ичинде Банктын интернет сайтына мындай маалыматтарды жайгаштырууда камтылышы зарыл.

Е. Банктын акцияларына дивиденттер өлчөмүн аныктоону жана аларды төлөө тартибинин ачык-айкын жана түшүнүктүү болгон механизмдин белгилөө

2.17. Директорлор кеңеши банктын ички документи түрүндө Дивиденд саясатын иштеп чыгат жана бекитет. Бул документте төмөнкүлөр каралат жана алар менен эле чектелип калбоого тийиш:

- отчеттук жыл жыйынтыгы боюнча таза пайданын алынышы тууралуу маалымат анын бөлүгүн дивиденттерди төлөөгө багытталышы мүмкүндүгүн чагылдырат, бирок ага толук ишенимди бере албайт;

- жалпы жыйындын дивиденттерди төлөө жана алардын өлчөмүн аныктоо сунушун иштеп чыгууда кийинки мезгил аралыгына Банк пландаштырып жаткан инвестициялар же капиталдык салымдар, ошондой эле Улуттук банктын ушул маселе боюнча талаптарын эске алуу зарыл;

- кийинки мезгилге болжолдонуп жаткан акча агыма талдап иликтөөлөрдүн негизинде дивиденттердин сунушталып жаткан өлчөмүн милдеттүү түрдө негиздеп берүүнү;

- Улуттук банк тарабынан белгиленген бардык пруденциалдык ченемдерди бир эле учурда аткаруу менен акционерлердин дивиденттерди алууга укугун ишке ашырууга өбөлгө түзгөн дивиденттерди төлөө тартибин;

- Банктын жаңыдан чыгарган акцияларын артыкчылыктуу негизде сатып алуу укугун ыйгарбастан, учурда иштеп жаткан акционердин үлүшүн азайтууну кошо алганда, корпоративдик аракеттерди көрүүдө акционерлердин дивидент алууга укугун басаңдатууга/төмөндөшүнө жол берүү жагындагы Банктын милдеттенмелерин;

- Банктын Дивидент саясатынын интернет сайтта милдеттүү түрдө чечмеленип берилишин.

Ж. Бузууга жол берилген укуктарын калыбына келтирүүдө акционерлерге көмөк көрсөтүү

2.18. Банктын акционерлери акционер катары алардын укуктарын бузууга жол берилгендиги тууралуу Директорлор кеңешине маалымдоо үчүн бардык күч аракетти жумшоого тийиш, ал эми Директорлор кеңеши алардын бузууга жол берилген укуктарын калыбына келтирүү жагында акционерге ар тараптан көмөк көрсөтүү максатында мындай маалыматтардын өз учурунда жана ар тараптан кароого алынышы үчүн зарыл шарттарды түзүүгө тийиш.

2.19. Эгерде Банктын акционери Банктын өзүнө, анын кызмат адамдары аркылуу же болбосо Банк тарабынан кабыл алынган чечимге сот тартибинде кароого алынышын демилгелеген болсо, анда Директорлор кеңеши акционерлер тарабынан кине коюунун

негиздүүлүгүн кылдат иликтөөгө алуу жагында болгон күч-аракетин жумшап, орун аган пикир келишипестиктерди тез ара жөнгө салуу жагында чараларды көрөт.

2.20. Директорлор кеңеши акционерлер менен кайтарым байланыштын жөнгө салынышы, алардын кайрылууларын кылдат карого алуу жана Банк, анын кызмат адамдары тарабынан акционерлердин укуктарын бузууга жол берилиши ыктымалдыгына бөгөт коюу максатында бардык зарыл шарттарды түзүүгө тийиш.

III ГЛАВА. БАНКТЫН ДИРЕКТОРЛОР КЕҢЕШИ

3.1. Кеңештин жеке курамы Банктын жана акционерлердин таламында өз алдынча, объективдүү жана натыйжалуу чечимдерди кабыл алуу менен өз алдынча ой пикирин билдирүүнү камсыз кылуу аркылуу Кеңештин мүчөлөрүнүн иш билгилик жөндөмдүүлүгүн, тажрыйбасын, билим деңгээлин, жеке мүнөздөмөлөрүн жана гендердик теңчилик балансын сактоо менен түзүлүүгө тийиш.

3.2. Директорлор кеңешинин мүчөлөрүн гендердик^[1] тең салмактуулукту сактоо менен (атап айтканда, эр адамдар жана аял затынан турган, алардын бири 70% ашпаган чекте) мүчөлөрүн шайлоону камсыз кылуу корпоративдик башкаруунун алдынкы тажрыйбасынын сунуш-көрсөтмөлөрүнө ылайык келет. Кеңештин жеке курамын түзүүдө мүчөлүккө талапкерлердин билим деңгээлин, кесипкөйлүк иш тажрыйбасын жана иш билгилик жөндөмдүүлүктөрүн салыштыруу аркылуу түзүү менен кеңештин персоналдык курамынын гендердик тең салмактуулугунун пайдасына тандоо жасоо сунушталат.

3.3. Директорлор кеңеши Банктын стратегиялык максаттарынын, тобокелдиктерди тескөө стратегиясынын, корпоративдик башкаруу жана корпоративдик баалуулуктардын жүзөгө ашырылышына контролдукту жүргүзүү аркылуу аны бекемдөө максатын кошо алганда, бүтүндөй Банк иши үчүн жеке жоопкерчиликтүү болуп саналат. Директорлор кеңеши ошондой эле Аткаруу органынын ишине да контролдуктун жүргүзүлүшүнө жооп берет.

Директорлор кеңеши жогоруда белгиленген жоопкерчилик чегинин алкагында айрыкча төмөнкүлөргө багытталган бүтүндөй маселелер боюнча чечим кабыл алуу өз ыйгарым укуктарын жигердүү колдонууга тийиш:

- Банктын өнүгүү стратегиясын иштеп чыгуу, бекитүү;
- Шариат негизинде башкаруу жана Шариат стандартынын ишенимдүү системасынын жөнгө салынышын жана анын талаптарынын так аткарылышын камсыз кылуу.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган I-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- Банк бизнес пландарын бекитүү, негизги көрсөткүчтөрдү аныктап, ага жетишүү шартына мониторинг жүргүзүү;
- Аткаруу органын шайлоо, анын ишин контролдоо жана пландаштыруу;
- Аткаруу органынын мүчөлөрүнө Директорлор кеңеши дайындаган жана башка негизги иш багытына тартылган кызматкерлерге сыйакы берүү маселеси боюнча саясатты аныктоо;

- Банктын органдарын жана кызмат адамдарын, акционерлерди жана кызматкерлерди тартуу менен иште орун алган пикир келишпестиктердин алдын-алып, анры аныктап жана жөнгө салуу;
- Банктын уюштуруу түзүмүн өркүндөтүү жана натыйжалуу корпоративдик башкарууну жөнгө салуу;
- Банктын финансылык туруктуулугун камсыз кылуу;
- Банк ишинде келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктерди жөнгө салуунун жана ичтен контролдоонун шайкеш системасынын натыйжалуу иштөөсү үчүн уюштуруу жана контролдоо жагында принциптерди жана иш ыкмаларын аныктоо;
- Банктын аткаруу органдарынын жана кызмат адамдарынын ишине текшерүүлөрдү жүргүзүп, натыйжалуу контролдоого алуу, текшерүүлөр жыйынтыгы боюнча чараларды көрүү;
- Банктын ички аудит, тобокелдик менеджменти жана комплаенс-контролдоо кызматтарынын, Шариат принцибинде контролдоо бөлүмүнүн жетекчилерин жана кызматкерлерин, корпоративдик катчыны бекитүү, алардын эмгегине төлөө шарттарын аныктоо.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- ичтен аудит функциясынын өз алдынча жана объективдүү ишке ашырылышын камсыз кылуу;
- Банк ишинин ачык-айкын ишке ашырылышын, маалыматтардын өз учурунда жана толук чечмеленишин, акционерлерге маалымат берип туруу тартибин камсыз кылуу;
- Банктын адаттагы чарбалык ишинин алкагында келишилген бүтүмдөр болуп саналбаган ири бүтүмдөргө, аларды ишке ашырууга кызыкчылык орун алган бүтүмдөргө жана башка бүтүмдөргө келишүү чечимдерин кабыл алуу;
- Банктын тышкы көз карандысыз аудитор менен өз ара иш алып баруу;
- ушул Кодекстин жоболорунун жана Банктын ишкердик этика, корпоративдик башкаруунун талаптагыдай жөнгө салынган деңгээлин камсыз кылуу жагындагы корпоративдик стандарттарынын сакталышын контролдоо.

3.4. Директорлор кеңеши ага жүктөлгөн милдеттерди аткаруу үчүн:

- объективдүү ой жүгүртүп, зарыл квалификациялык деңгээлге ээ болууга жана аны колдоого, жамааттык негизде сыяктуу эле, өз алдынча компетенттүүлүгүн көрсөтүүгө;
- Директорлор кеңеши катары өз ишин жүзөгө ашырууда натыйжалуу корпоративдик башкаруунун эң мыкты үлгүлөрүнө таянуу менен иш алып барууга;
- ичтен контролдоо жана тобокелдиктерди тескөөгө алуу жагындагы компетенттүү, ишенимдүү жана көз карандысыз системага таянуу менен натыйжалуу контролдоону жөнгө салууга;
- Директорлор кеңеши чечимдерди кабыл алуусу үчүн отурумдарга/сырттан добуш берүүлөргө даярданууну, ошондой эле ага катышууну кошо алганда, өз милдеттерин талаптагыдай аткаруу үчүн жетиштүү убакытка ээ болууга;

- Банктын документтери жана материалдары менен таанышып чыгуу үчүн бирдей мүмкүнчүлүктү камсыз кылууга. Директорлор кеңешинин жаңыдан шайланган мүчөлөрүнө Банк иши жана Директорлор кеңешинин иши боюнча толук, зарыл маалыматтар кыска мөөнөт аралыгында берилүүгө тийиш.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

3.5. Директорлор кеңеши милдеттерин аткарууда өтө этият болуу менен бардык маселелердин тең көз карашта чечилишин камсыз кылууга тийиш. Мына ушул талаптарды аткаруу Банктын ишине жигердүү катышууну, Банк бизнесинде жана эмгек жамаатындагы ишкердикте жүрүп жаткан олуттуу өзгөрүүлөр тууралуу өз учурунда кабардар болуп, Банктын таламын коргоо максатында иш алып барууга тийиш.

3. Директорлор кеңешинин мүчөлөрү Банктын, анын акционерлеринин жана аманатчыларынын таламында толук маалымдуулуктун негизинде акыйкат иш алып барып, жамаатка талаптагыдай камкордук көрүп, келечек иш планын көрө билүүгө тийиш.

3.6. Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн акыйкаттуу, тең салмактуулукту сактоо менен иш алып баруусу алар тарабынан төмөнкүдөй фидуциардык милдеттерди аткаруусун болжолдойт:

- Кыргыз Республикасынын колдонуудагы банктык мыйзам талаптарын жана Банктын Уставынын жоболорун так сактоо менен өз ыйгарым укуктарынын чегинде иш алып баруу;

- аларга жүктөлгөн милдеттерди талаптагыдай аткаруу максатында чегерилген ыйгарым укуктарын колдонууга;

- белгиленген мөөнөт ичинде маалыматтарды алуу үчүн бардык мүмкүн болгон күч аракетти жумшагандан кийин жеке квалификациялык мүмкүнчүлүгүнө жана иш тажрыйбасына негизденүү менен ар тараптан салмакталынган чечимдерди кабыл алууга;

- иштин жүрүшүндө таламдардын каршы келип калышына жол бербөө жагындагы талаптарды так сактап, мындай жагдайдын келип чыккандыгы тууралуу Банктын Башкаруу органдарына өз учурунда маалымдоого;

- бир акционердин таламын башкалардыкынан жогору койбостон акционерге бирдей мамиле жасоо принцибин так сактоого;

- Банктын финансылык туруктуулугуна доо келтирилиши ыктымалдыгы жагында маалым болгон бардык калпыстыктар тууралуу Башкаруу органдарына маалымдоого;

- эгерде Директорлор кеңешинин мүчөсүнүн пикири боюнча Кеңеш кабыл алган чечим банктын финансылык туруктуулугуна, аманатчылардын, башка кредиторлордун укуктарына жана мыйзамдуу таламдарына коркунуч келтирилиши мүмкүн болсо, ал бул тууралуу Улуттук банкка маалымдоого милдеттүү.

3.7. Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн Банк ишине тиешелүү маалыматтарды алууга укугу, маалыматтарды жаап-жашыруу же алардын берилбей калышы же болбосо маалыматтардын талаптагыдай берилбегендиги үчүн санкцияларды кошо алганда, Банктын бардык кызмат адамдары жана кызматкерлери милдеттүү түрдө аткарууга тийиш болгон норма түрүндө Банктын ички документтеринде чагылдырылган. Директорлор кеңеши

мындай маалыматтардын курамы жана сунуштоо мөөнөтүнө карата талаптарды белгилейт, ал эми зарылчылык келип чыккан шартта Кеңештин мүчөсү тиешелүү маалымат ар тараптан салмактанып алынган чечим үчүн зарыл болгон шартта кошумча маалыматтардын берилишин да талап кылууга укуктуу, мында:

- Директорлор кеңешинин мүчөсү талап кылган документтерде купуялдуулукту камтыган маалыматтар, анын ичинде коммерциялык (банктык) сырды түзгөн маалыматтардын болушу алардын кароого сунушталышына тоскоолдук кылбайт, ал эми Директорлор кеңешинин мындай маалыматтар ага бирилүүгө тийиш болгон мүчөсү Банктын ички документтеринде баса белгиленгенгендей эле ал маалыматтын купуялуулугун сактоого милдеттүү;

- Банк, талап кылынган маалымат отурумдун күн тартибине тиешеси жок болсо, же Директорлор кеңешинин компетенциясына кирбеген шартта да андай маалыматты Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн кароосуна сунуштоодон баш тартууга тийиш эмес.

3.8. Таламдардын каршы келип калышы дегенден улам Банк менен Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн ортосунда келип чыккан кандай болбосун карама-каршылык, анын ичинде ишкердик, досчулук, үй бүлөлүк башка мамилелерде да келип чыккан пикир келишпестиктерди түшүнүү зарыл. Таламдардын каршы келип калышына, атап айтканда, Директорлор кеңешинин мүчөсү Банк менен атаандашкан юридикалык жактын акцияларын (үлүшүн) сатып алууга түздөн-түз же кыйыр түрдө кызыкдар болгон бүтүмдөргө келишүү жана мындай юридикалык жактарда кызмат ордун ээлөө же болбосо алар менен келишимдик мамилелерди түзүү жагындагы жагдайлар өбөлгө түзүшү мүмкүн.

Директорлор кеңеши өз ишинде таламдардын каршы келип калышына терс таасирин тийгизген жагдайларга жол бербөө/бөгөт коюу жагында төмөнкүдөй чараларды колдонот, алар менен эле чектелип калбайт:

- Директорлор кеңешинин мүчөсүнүн Кеңештин төрагасынын дарегине же корпоративдик катчыга таламдардын каршы келип калышы жана/же мындай жагдайга түрткү берген негиздерди кошо алганда, анын ошол маселенин чечилишине кызыкдар экендиги фактысы тууралуу алдын-ала кат жүзүндөгү билдирүүсү;

- Директорлор кеңешинин мүчөсүнүн талаш маселенин чечилишине кызыкдар болуу себебине байланыштуу маселе боюнча анын добуш берүүгө катышуу мүмкүнчүлүгүнө тиешелүү билдирмени кароого алуу.

Мындай маселенин чечилишине Банктын ички документтеринде Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө карата тиешелүү талаптарды белгилөө аркылуу жетишилет.

3.9. Директорлор кеңеши Банктын таламында жана Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө сырттан кандайдыр бир таасир этүүлөргө бөгөт коюу максатында иш алып баруу жагында төмөнкүдөй чараларды колдонот жана алар менен эле чектелип калбайт:

- анын пайдасына кандайдыр бир чечимдердин кабыл алынышына кызыкдар болгон жактардан Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн жана алардын жакын туугандарынын белектерди кабыл алышына сыяктуу эле, ошол жактар тарабынан сунушталган башка түздөн-түз же кыйыр пайда көрүү жагдайларынан чектөөлөрдү же тыюу салууларды белгилөө (жалпы кабыл алынган сый көрсөтүү же ыраазычылык билдирүү ниетинде көңүл буруу же расмий иш чараларды өткөрүүдө сувенирлерди алуу сыяктуу учурларды эске албаганда);

- Директорлор кеңешинин мүчөсүнүн ага басым жасалып жатат дегендей кабылданышы мүмкүн болгон шарттар орун алып жаткандыгы тууралуу Директорлор кеңешинин төрагасына же корпоративдик катчыга милдеттүү түрдө билдирүүсү.

II. Директорлор кеңеши аткарууга тийиш болгон негизги милдеттер

Банктын узак убакытка каралган финансылык таламдарын/кызыкчылыктарын, тобокелдикке дуушарлануу деңгээлин жана аларды натыйжалуу тескөөгө алууга анын мүмкүнчүлүгүн эске алуу менен Банк бизнесинин жалпы стратегиясын бекитүү жана ага мониторинг жүргүзүү иши

3.10. Директорлор кеңеши Банктын өнүгүү стратегиясын (бизнес планын) иштеп чыгууну жана мезгил-мезгили менен ага өзгөртүүлөрдү киргизүү ишин уюштурат жана аны жүргүзөт. Директорлор кеңеши бул ишти Банкты өнүктүрүү жагында алдыга койгон максаттар жана ага байланыштуу милдеттерге тиешелүү так маалыматы/түшүнүгү болгон Аткаруу органы менен тыгыз иш алып баруунун негизинде жүргүзөт. Ушул милдетти аткаруунун чегинде Директорлор кеңеши:

- Банктын узак мөөнөттүү келечекке негизги иш багыттарын аныктайт;
- Банктын негизги ишинин жана бизнес максатынын көрсөткүчтөрүн талкуулайт жана бекитет;
- Банктын стратегиясын иштеп чыгуу процесси тиешелүү ресурстар менен орду жабылгандай шартты камсыз кылып, стратегия ырааттуу чагылдырылууга тийиш болгон анын форматын аныктайт;
- Банктын негизги операциялары (бизнес процесстери) боюнча стратегияга жана бизнес пландарга баа берип, аларды колдоого алат;
- Директорлор кеңеши жүргүзүп жаткан иш Банктын бекитилген негизги өнүгүү багыттарына шайкеш келтирүү максатында Аткаруу органынын жана кызмат адамдардын ишине контролдукту жүргүзөт.

3.11. Директорлор кеңеши мезгил-мезгили менен:

- Банктын Аткаруу органынын бекитилген стратегиянын талаптарынын аткарылышы боюнча отчетторун угат (чейрек ичинде кеминде бир жолу) жана мында иш процессинин алдыга коюлган критерийлерге ылайык жүргүзүлүп жаткандыгына айрыкча көңүл бурат;
- учурда орун алган жана келечекке болжолдонуп жаткан иштин экономикалык жана финансылык шарттарын, Банктын таасирдүү, алга илгерилеп жаткан иш багытын жана орун алып жаткан калпыстыктарды эске алуу менен өнүгүү стратегиясына айкын ишке ашырылышы көз карашынан баа берет (жылына кеминде 2 жолу);
- Шариат стандарттарынын жана нормаларынын так сакталышына байланыштуу маселелерди чечүү үчүн Шариат кеңеши менен жолугушууларды өткөрөт (жылына кеминде 1 жолу).

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

Директорлор кеңеши буга чейин бекитилген иш максаттарына, стратегияларга же бизнес пландарга бардык олуттуу өзгөрүүлөрдүн жүрүшүн баштапкы баскычында эле талкуулоого катышып, кайрадан каралып чыккан стратегияларды (бизнес-пландарды) жыл

сайын бекитип, ал тууралуу өтүп жаткан жылдын 31-декабрынан кечиктирбестен Улуттук банкка маалымдоонун камсыз кылынышы үчүн болгон күч аракетин жумшайт.

3.12. Директорлор кеңешинин жана Аткаруу органынын сунушу боюнча акционерлердин жалпы жыйынында Банктын бюджетинин (финансы-чарбалык планынын) жыл сайын бекитилип турушу Кеңешке жүктөлгөн милдеттердин аткарылышынын негизги формаларынын бири болуп саналат. Ошону менен катар эле, финансылык-чарбалык планды кылдат кароого алуу Аткаруу органына күндөлүк ишке жетекчилик кылууда демилгелүүлүккө шарт түзөт.

Банкта ичтен контролдоо жана тобокелдикти тескөө системасын жөнгө салуу

3.13. Банктын Директорлор кеңеши ичтен контролдоо жана тобокелдиктерди тескөөгө алуунун шайкеш системасынын уюштурулушу жана анын иши, ошондой эле Банкта Шариат стандарттарынын так сакталышын камсыз кылуу үчүн жоопкерчиликтүү.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

3.14. Директорлор кеңеши ичтен контролдоо системасынын, Шариат принцибинин негизинде контролдоо жана тобокелдикти тескөө системасынын Банкта жөнгө салынышы жана алардын иши боюнча ички документтердин иштелип чыгышы жана бекитилиши үчүн жооп берет. Мындан тышкары Банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн аныктап, жогоруда көрсөтүлгөн системалардын талаптагыдай иши үчүн жооп берүү менен Банк ишинин натыйжалуу жүргүзүлүшү үчүн зарыл болгон бардык уюштуруу жана финансылык маселелерди чечет.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

3.15. Банк, Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн ичтен контролдоону, шариат принцибинин негизинде контролдоону жана тобокелдиктерди тескөөгө алуунун натыйжа берген системасынын жөнгө салынышында алардын аткарган ролуна байланыштуу милдеттери тууралуу маалыматтарды чейрек сайын өзүнүн интернет сайты аркылуу чечмелеп, чагылдырат.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

3.16. Директорлор кеңеши Аткаруу органы жана контролдукка алынган башка бөлүмдөр (Ички аудит, Тобокелдик менеджмент башкармалыктары, Шариат принцибинде контролдоо бөлүмү жана Комплаенс-контролдоо кызматы) менен биргеликте бул багытта иште орун алып жаткан кемчиликтерди/калпыстыктарды аныктап, аларды өз учурунда четтетүү, ошондой эле Банк иши үчүн коркунучту жараткан тобокелдиктерди, дароо чечүүнү талап кылган башка маселелерди аныктоо максатында ичтен контролдоо жана шариат принцибинде контролдоо жагында иштелип чыккан саясаттарга жана жөнгө салынган системаларгы мезги-мезгили менен талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүп турууга

тийиш. Мындан тышкары Директорлор кеңеши өзү ишин контролдукка алган бөлүмдөр тиешелүү статуска ээ болуп, кызматкерлер менен талаптагыдай толукталып, каржылоого алынышы жана өз милдеттерин өз алдынча натыйжалуу жүргүзүүсүнө да көз салып турууга милдеттүү.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

3.17. Директорлор кеңешинин Банктар ичтен контролдоонун, шариат принцибинде контролдоонун жана келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктерди тескөөгө алуунун шайкештигин уюштуруу жагындагы милдеттери Банктын Уставында белгиленген. Ал эми ошол милдеттерди иш жүзүндө аткарууга таасирдүү колдонулууга тийиш болгон ыкмалар жана каражаттар Банктын ички ченемдик документтеринде чагылдырылып, төмөнкүлөрдү камтууга, бирок алар менен эле чектелип калбоого тийиш:

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- Директорлор кеңеши тарабынан ичтен контролдоо, шариат принцибинин негизде контролдоо жана тобокелдиктерди тескөөгө алуу жагында саясаттардын (жоболордун) бекитилишин;

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- Банктын Аткаруу органынан бекитилген ошол саясаттарга ылайык тобокелдикти тескөө жана ичтен контролдоонун натыйжалуу системасын жөнгө салуу жана анын иши үчүн Директорлор кеңеши алдында жооп бере тургандыгы менен бирге эле ошол системаларда орун алып жаткан олуттуу кемчиликтер тууралуу Директорлор кеңешине дароо маалымдоо жоопкерчилигин;

- Директорлор кеңешинин Аткаруу органы менен биргеликте Банк үчүн тобокелдиктин алгылыктуу чегин/өлчөмүн (тобокелдикке дуушарлануу деңгээлин) белгилөө менен тобокелдиктерге баа берүүгө катышуу милдетин;

- колдонуудагы мыйзам талаптарын, Банктын ички документтеринин жана Уставдын талаптарын так сактоо менен Банк үчүн келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктер жана кирешелүүлүк ортосунда оптималдуу тең салмактуулукка жетишүү үчүн тобокелдиктерди тескөө жагында жол-жоболордун бекитилишин камсыз кылып, Аткаруу органынын иши, анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жана маанилүү иш багыты үчүн жооп берген кызматкерлер үчүн андан ары дагы жакшы иштөөгө өбөлгө түзүүчү шарттарды иштеп чыгууга аракеттенүүнү;

- Аткаруу органы үчүн милдеттерди аныктап, тобокелдиктердин тескөөгө алынышы жагында Директорлор кеңешине мезгил-мезгили менен отчетторду берип, тобокелдиктүү жагдайлардын айкын келип чыгышын шарттаган себептер бардыгы же болбосо тобокелдиктердин орун алып жаткандыгы тууралуу аларга маалымдоону.

Директорлор кеңешин жана Аткаруу органынын шайлоо боюнча ачык-айкын механизмдерди камсыз кылуу

3.18. Директорлор кеңеши, Шариат кеңешинин мүчөлөрү төмөнкү принциптерге таянып, бирок алар менен чектелип калбастан Кеңешке жана Аткаруу органына талапкерлерди сунуштоонун жана аларды шайлоонун ачык-айкын жол-жобосун камсыз кылууга тийиш:

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган I-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- Банктын шайлоо органдарына талапкерлер сунушталышы мүмкүндүгү жана ал кынтыксыз ишкердик абройго ээ болгон талапкерлер жооп берүүгө тийиш болгон талаптар тууралуу акционерлерге алдын-ала маалымдоо;

- Банктын интернет сайтында шайлоо органдарына талапкерлерди сунуштоого, ошондой эле талапкерлердин өзүнө карата коюлуучу талаптарды ачык жайгаштырууга;

- эгеде мындай жол-жобо Банктын Уставында каралган болсо, акционерлердин жалпы жыйынында талапкерди кароого алганга чейин Директорлор кеңешинин курамында бош турган орунга талапкерлерди тандоо жана жайгаштыруу жол-жобосун ачык, так чагылдыруу;

- Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген чекте талапкерлердин өзү тууралуу маалыматтарды кошо алганда, Директорлор кеңеши алардын тизмесин бекиткенден кийин шайлоо органдарына талапкер болгондор тууралуу маалыматты, ошондой эле тандалып алынган талапкердин Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында көз карандысыз Директорлорго карата белгиленген талаптарга ылайык келишине тиешелүү маалыматтарды ачык жарыялоого (Банктын сайты аркылуу);

- шайлоо органдарына сунушталган талапкерден өз учурунда баш тартуу жана себептерин көрсөтүү ал тууралуу кат жүзүндө көрсөтүү.

Банктын Аткаруу органдарынын ишине контролдук

3.19. Аткаруу органы Директорлор кеңешине отчет берип турат жана контролдукка алынат, ал эми Директорлор кеңеши отчет берүүнүн так жана натыйжалуу системасын жөнгө салып, анын ишине контролдукту камсыз кылуу жагында жол-жоболорду иштеп чыгат.

3.20. Директорлор кеңеши баа берүү критерийлерин, ошондой эле мезгил-мезгили менен баа берип турууну кошо алганда Аткаруу органынын иш натыйжалуулугуна баа берүү жол-жобосун иштеп чыгат жана бекитет.

3.21. Директорлор кеңеши отчет берүү системасын, контролдоо жана баа берүү жол-жоболорун, ошондой эле аларды учур талабына шайкеш келтирип, өркүндөтүү максатында баа берүү критерийлерин жыл сайын кайрадан карап чыгат.

3.22. Директорлор кеңеши Аткаруу органынын мүчөлөрү менен түзүлүүчү типтүү контрактты иштеп чыгат жана бекитет, ошондой эле аларды шайлоо боюнча добуш берүү жол-жобосуна чейин Аткаруу органын мүчөлүгүнө талапкерлер менен ишке тартуу шарттарын талкуулоо мүмкүнчүлүгүн караштырат.

Директорлор кеңешинин, Аткаруу органдарынын мүчөлөрүнө жана жетекчи кызматтарды аткарган кызматкерлерге сыйакы төлөө жагында саясатты иштеп чыгуу

3.23. Банктын атынан Директорлор кеңеши төмөнкү кызмат адамдарына сыйакы жана/же компенсацияларды төлөө саясатын иштеп чыгат жана колдонууга сунуштайт:

- Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө;
- Аткаруу органынын мүчөлөрүнө;
- Ички аудит кызматынын кызматкерлерине;
- Тобокелдик менеджменти кызматынын кызматкерлерине;
- Комплаенс-контролдоо кызматынын кызматкерлерине;
- Корпоративдик катчыга;
- Шариат принцибинде контролдоо бөлүмүнүн кызматкерлерине.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

3.24. Банктын кызмат адамдарына сыйакыларды жана/же компенсацияларды төлөө саясаты ачык-айкындуулук, отчет берүү принциптерине жооп берет жана анда жогоруда көрсөтүлгөн кызмат адамдарынын Банк ишиндеги ролу эске алынат.

3.25. Аталган саясат тиешелүү кызмат адамдарын дайындаган (шайлаган) башкаруу органы тарабынан бекитилет.

3.26. Директорлор кеңеши сыйакыларды төлөө системасынын жөнгө салынышына жана анын ишин туруктуу контролдукка алып, системасынын ишине мониторинг жүргүзүп, алар боюнча алгач белгиленген максаттан четтөөлөргө жол берүүгө бөгөт коюу максатында сыйакы төлөө системасына мезгил-мезгили менен баа берип турат.

3.27. Директорлор кеңешинин сыйакы төлөө саясаты Кеңештин мүчөлөрүнүн жана акционерлердин таламдарынын дал келишине өбөлгө түзүүгө негизденүү менен комитеттердин ишине катышуу, Кеңештин төрагасынын милдетин аткаруу үчүн сыйакыларды кошо алганда, Кеңештин мүчөлөрүнө төлөнүүчү чыгашаларды компенсациялап берүүнүн жана сыйакылардын бардык түрүн жөнгө салат жана ал акционерлердин жалпы жыйынында бекитилет.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

3.28. Аткаруу органынын мүчөлөрүнө жана негизги иш багытына тартылган кызматкерлерге сыйакы төлөө системасы Банктын узак мөөнөткө белгиленген таламдарына ылайык түзүлүүгө жана ал Банкта айкын иш натыйжалуулугу аркылуу шартталууга тийиш. Сыйакы төлөө системасында ушул саясаттын талабы аларга таркатылган жетекчи кызматкерлердин курамын (кызмат орундарынын тизмеги) аныкталууга тийиш. Саясат аркылуу сыйакы төлөөнүн бардык формалары, чыгашаларды компенсациялоону, каралган жеңилдиктерди, пенсиялык чегерүүлөрдү, камсыздандыруу сыйакыларын жана Аткаруу органдарынын мүчөлөрүнө, башка негизги иш багытына тартылган жетекчи кызматкерлерге сунушталуучу башка төлөөлөрдү кошо алганда, материалдык пайдага ээ болуунун бардык түрү жөнгө салынууга тийиш.

3.29. Кызмат адамдарына сыйакы төлөө саясатында алардын жамаат менен бирге жана өз алдынча жетишилген көрсөткүчтөрү боюнча ишине баа берүү критерийлери (негизги натыйжалуулук көрсөткүчтөрү) камтылышы зарыл.

3.30. Директорлор кеңеши кыска мөөнөткө жана/же узак мөөнөткө каралган, жакшы иштөөгө шыктандыруучу программалардын алкагында Аткаруу органынын мүчөлөрү тарабынан укукка жатпаган негизде алынган каражат ордун Банкка толуктап берүүгө багытталган аракеттерди көрүүгө тийиш.

Таламдардын каршы келип калышына, Банктын органдары менен акционерлери жана кызматкерлери ортосунда ички пикир келишпестиктерди/жаңжалдардын алдын алуу, аныктоо жана жөнгө салуу жагындагы ишти контролдоо

3.31. Директорлор кеңеши таламдардын каршы келип калышына, аларды жөнгө салуу тартибине карата документ жүзүндө тариздетилген саясатка ээ. Саясатта төмөнкүлөр каралган:

- Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн таламдардын каршы келип калышын шарттаган же ага түрткү берген иш жагдайынын алдан-алып, ага бөгөт коюу жагындагы милдеттери;

- Директорлор кеңешинин таламдардын каршы келип калышы жагдайы келип чыкпашы үчүн тигил же бул иш менен алектенүүнү каалаган мүчөлөрү үчүн уруксат алуу/берүү жол-жобосу;

- Директорлор кеңешинин таламдардын каршы келип калышын шарттаган же ага түздөн-түз себеп болгон фактылар тууралуу маалымдоо милдеттенмеси;

- Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн таламдардын каршы келип калышына алып келиши ыктымал же кредиттик уюмга карата өз милдетин акыйкат чегинде аткаруу мүмкүнчүлүгүнө объективдүү аткарууга таасир этиши мүмкүн болгон маселелер боюнча добуш берүүдөн калыс калуу милдеттери;

- байланыштуу жактар менен “алыстан кол сунуп” принциби боюнча операцияларды жүргүзүү тартиби;

- Директорлор кеңешинин белгиленген талаптар бузулууга жол берген учурлар үчүн көргөн аракеттер.

3.32. Директорлор кеңеши бекитилген саясаттардын алкагында каралбаган жана Банктын аффилирленүү статусунан улам келип чыккан таламдардын каршы келип калышын жана алардын мүмкүн болгон варианттарына бөгөт коюу/чектөө саясаты боюнча, ошондой эле таламдардын каршы келип калышынын олуттуулугун жөнгө салуу боюнча ыкмалар тууралуу маалыматтардын ачык чечмеленишин камсыз кылууга тийиш.

3.33. Банктын башкаруу жана контролдоо органдары, акционерлери менен кызматкерлер ортосунда келип чыккан пикир келишпестиктерди четтеттүү/аларга бөгөт коюп, орун алган маселени чечүү максатында Директорлор кеңеши төмөнкү иш принциптерин колдонот:

- Банктын Уставында кызмат адамдарынын жана Банктын акцияларынын 5% жана андан көбүрөөгүнө ээлик кылган акционерлердин чагылдарылган милдеттери

аффилирленген жактардын тизмесинин чечмеленип берилишин жана алардын мезгил-мезгили менен жаңыртылып турушун талап кылат;

- Банктын кайсыл болбосун акционеринин Директорлор кеңешине түздөн-түз кайрылуу мүмкүнчүлүгүн жана ал кайрылууну Кеңеш келип түшкөндөн кийинки 10 (он) күндөн кечиктирбестен кароо шартын белгилөө;

- Банктын органы менен акционеринин (акционерлердин), ошондой эле акционерлер ортосунда келип чыккан талаш маселени (пикир келишпестикти) алдын алуу жана аны жөнгө салуу, эгерде мындай кесепеттүү жагдай Банктын таламына таасир эте турган болсо, бардык зарыл жана мүмкүн болгон чараларды көрүүгө, анын ичинде талаш маселени чечүүнүн соттук эмес жол-жобосун колдонууга;

- Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөлөрүнүн корпоративдик пикир келишпестиктерди, жаңжалдарды жөнгө салып, бөгөт коюу жагындагы ролуна өзгөчө маани берүү, көз карандысыз мүчөлөр корпоративдик пикир келишпестиктерге алып келиши мүмкүн болгон иш аракеттерге жана Банктын чечимине алдын ала баа берүүгө тийиш. Алар терс мүнөздөгү корутунду пикир берген шартта тиешелүү аракет көрүүдөн (чечим кабыл алуудан) оолак болуу/мындай аракетке барбоо сунушталат;

- тиешелүү чечим кабыл алынганга жана/же тиешелүү маселе каралганга чейин таламдардын каршы келип калышы орун алып жаткандыгы тууралуу Директорлор кеңешине маалымдоо милдети Банктын кызмат адамдарынын жоопкерчилигине кирет;

- акциялардын контролдоочу топтомуна ээ болгондордун таламында түздөн-түз же кимдир бирөөлөр аркылуу иш алып барып, кызмат абалынан кыянаттык менен пайдалануу жагдайына каршы чара көрүүнү кошо алганда, Банктын бардык акционерлерине карата бирдей мамиле жасоо.

Маалыматтардын чечмелениши жана алардын акционерлерге берилиши үчүн контролдук

3.34. Директорлор кеңеши маалыматтардын чечмелениши, ошондой эле алардын акционерлерге берилишине контролдукту Маалымат саясатын иштеп чыгуу, бекитүү жана анын талаптарынын аткарылышын көзөмөлдөө аркылуу ишке ашырат. Маалымат саясатында Банктын ишинин ачык-айкындуулугу менен анын коммерциялык таламдарынын сакталышы ортосундагы алгылыктуу тең салмактуулуктун сакталышы да камтылууга тийиш.

3.35. Банктын ички документтеринде акционерлер үчүн маалыматтардын чечмеленип берилишинин негизги ыкмалары катары төмөнкүлөр чагылдырылган:

- почта байланышы аркылуу даректүү жөнөтүү (Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген же учур талабы менен шартталганда);

- Банктын интернет-сайтында (бардык учурларда);

- акционердин маалыматтардын берилишине тиешелүү кайрылуусун кат жүзүндө берүү (кайрылуунун түшүүсүнө жараша).

3.36. Банктын Маалымат саясатынын талаптарынын так сакталышына күндөлүк контролдукту жүргүзүү корпоративдик катчыга жүктөлөт жана ал ушул маселе боюнча Директорлор кеңешине чейрек сайын отчет берип турат.

Банкта корпоративдик башкаруу тажрыйбасын контролдоо жана корпоративдик башкаруунун жана Банктын башкаруу жана контролдоо органдарынын иш натыйжалуулугуна баа берүү

3.37. Директорлор кеңеши Банкта жөнгө салынган корпоративдик башкаруу тажрыйбасына, контролдоо жол-жобосуна, контролдоону жүргүзүү мезгил аралыгына жана ушул жол-жоболорду ишке ашыруу үчүн жооп берген кызмат адамдарынын жоопкерчилиги Банктын ички документтеринде белгиленет. Директорлор кеңеши жылына кеминде бир жолу корпоративдик башкаруу тажрыйбасына баа берип, өз отурумдарында баа берүү жыйынтыгын кароого алып, аны өркүндөтүүгө багытталган чечимдерди кабыл алат.

3.38. Мына ушундай баа берүүнү жүргүзүүгө багыттама өзүндө төмөнкүлөрдү камтууга тийиш, бирок корпоративдик башкаруу тажрыйбасына ылайык келүүгө баа берүү менен эле чектелип калбайт:

- анын максаттарына жана милдеттерине, иш чөйрөсүнө жана орун алган тобокелдиктерге баа берүү;
- Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам нормаларына жана ушул кодексин жоболоруна.

3.39. Банк корпоративдик башкаруу тажрыйбасын өркүндөтүү жагындагы иши боюнча маалыматтарды өзүнүн интернет сайты жана жылдык отчету аркылуу чечмелеп, ачык жарыялайт.

3.40. Банкта Директорлор кеңешинин жана Аткаруу органынын иш натыйжалуулугуна баа берүү шарты жөнгө салынган. Директорлор кеңешинин жана Аткаруу органынын иш натыйжалуулугунун деңгээлин аныктоо, алар аткарган иштин Банктын өнүгүшү керектөөлөрүнө ылайык келиши, Банктын органдарынын иш жигерин арттыруу, ошондой эле андан ары өркүндөтүүнү/жакшыртууну талап кылган иш багыттарын аныктоо мына ушундай баа берүүнүн максатынан болуп саналат.

3.41. Директорлор кеңешинин иш натыйжалуулугуна баа берүүдө алардын бүтүндөй ишине баа берүү гана эмес, Комитеттердин, төраганы кошо алганда Директорлор кеңешинин ар мүчөсүнүн ишине баа берүүнү камтыйт.

3.42. Баа берүүнү өз алдынча, кимдир бирөөдөн көз карандысыз жүргүзүү үчүн Банк мына ушул багытта иштеген көз карандысыз эксперттерди тартуу менен жыл сайын өткөрүлүп турууга тийиш.

К. Директорлор кеңешинин курамы ага жүктөлгөн милдеттерди ээ эле натыйжалуу ишке ашырууга өбөлгө түзүүгө тийиш.

3.43. Директорлор кеңеши төмөнкүлөргө жараша анын мүчөлүгүнө талапкерлерге жана мүчөлөрүнө карата талаптарды иштеп чыгат жана бекитет:

- иш жагынан гана эмес, инсан катары да алардын кынтыксыз абройго ээ экенине;
- Директорлор кеңешинин компетенциясына кирген чечимдерди кабыл алуу үчүн зарыл болгон жана ага жүктөлгөн милдеттердин натыйжалуулугу үчүн талап кылынган билим деңгээлине, иш билгилик жөндөмүнө жана иш тажрыйбасына ээ экендигине.

3.44. Директорлор кеңешине мүчө болууга талапкерлерге жана мүчөлөрүнө карата талаптар Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген, Улуттук

банктын талаптарында каралган минималдуу талаптарга, ошондой эле өз алдынча иш алып барууга жөндөмдүүлүк критерийлерине ылайык келүүгө тийиш.

3.45. Банк Директорлор кеңешине мүчөлүккө талапкерлерге жана мүчөлөрүнө карата талаптар тууралуу өз интернет сайтында ачык-айкын жарыялап, Директорлор кеңешинин ар бир мүчөсү, Банктын башкаруу жана контролдоо органдары тууралуу маалыматтарды ошол эле интернет сайтында чечмелеп, чагылдырат.

3.46. Директорлор кеңеши анын курамына мүчө болууга талапкерлер тиешелүү квалификацияга жана өз милдетин талаптагыдай аткаруу үчүн жетиштүү убакыт аралыгына жана ниетке ээ экендигине толук ынанууга тийиш.

3.47. Директорлор кеңеши өз мүчөлөрүнүн милдеттерди талаптагыдай аткарышы үчүн билим деңгээлин жана кесипкөйлүк жөндөмдүүлүгүн андан ары арттыруу максатында тиешелүү темалар боюнча атайы иштелип чыккан программалар аркылуу алардын квалификациясын туруктуу жогорулатып турууну камсыз кылат. Ушул максаттар Банк тарабынан убакыт, каражат жана башка ресурстар бөлүнүп турат.

3.48. Банктын ички документтеринде Директорлор кеңешинин жаңыдан шайланган мүчөлөрүнүн кызмат ордуна киришүүсүн караган жол-жобо иштелип чыккан, анда төмөнкүлөр камтылган жана алар менен эле чектелип калбайт:

- Директорлор кеңешинин жаңы шайланган мүчөсүн жөнгө салынган иш тажрыйбасы, Банктын ички документтери жана алар аткаруучу милдеттер менен тааныштырууну;

- корпоративдик башкаруу жагында жана ушундай эле иш багыттары боюнча квалификацияны жогорудатуу программанын болушун.

3.49. Директорлор кеңешинин сандык курамы Банк ишинин айгиликтүү илгерилешине мүмкүн болушунча салым кошуу максатында тиешелүү комитеттерди түзүү кошо алганда, эң эле натыйжалуу ишти уюштурууга өбөлгө түзөт.

Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн өз алдынчалыгы/көз карандысыздыгы

3.50. Банктын атынан анын акционерлери жана Директорлор кеңеши төмөнкүлөргө жетишүү үчүн болгон күч аракетин жумшайт:

- Директорлор кеңешинин анын сандык курамынан кеминде 1/3 көз карандысыз Директорлор түзүшү үчүн;

- Банктын контролдоочу акционерлеринин ыйгарым укуктуу адамынан болуп саналган (келишимге же ишеним катка ылайык) Директорлор кеңешинин мүчөлөрү Банк ишин тескөөгө алуунун негизги маселелеринин чектелген чөйрөсү боюнча гана алардын алдында милдеттенмеге ээ болушу үчүн;

- Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн контролдоочу акционер алдындагы милдеттенмелер тизмеги Банк тарабынан интернет сайтта чечмеленип жарыяланууга тийиш;

- контролдоочу акционер анын таламында иш алып барууга Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө ыйгарым укук чегерген келишимдердин шарттарында же ишеним катта Кеңештин мүчөсүнүн ошол келишимдерге же ишеним катка ылайык өз милдеттерин так аткаруусунан улам келип чыккан кандай болбосун натыйжа үчүн жоопкерчилик чеги каралууга тийиш.

3.51. Директорлор кеңеши мүчөлөрдүн кимиси көз карандысыз болуп санала тургандыгы, ал эми ага караштуу мүчөлөр кандайча караштуу экендиги критерийлер жөнүндө маалыматтарды чечмелеп берүү үчүн жоопкерчиликтүү.

3.52. Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөсүн аныктоо максатында Банк тарабынан колдонулган негизги критерий катары Кыргыз Республикасынын “Банктар жана банк иши жөнүндө” мыйзамынын 38-беренесине ылайык критерийлер (Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөлөрү үчүн критерийлер) колдонулат.

3.53. Директорлор кеңеши көз карандысыз талапкерлерди мүчөлүккө кабыл алууда аларга баа берип, тиешелүү корутундуну даярдап, ошондой эле шайланган көз карандысыз мүчөлөрдүн белгиленген критерийлерге ылайык келиши көз карашынан мониторинг жүргүзүүгө тийиш.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

3.54. Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөсү анын кесепетинен көз карандысыз мүчө болбой калууга шарт түзгөн аракеттерден оолак болууга тийиш. Эгерде тигил же бул кызмат адамы Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөсү катары шайлангандан кийин кандайдыр бир өзгөрүүлөр жүрүп, же анын натыйжасында ошол кызмат адамы көз карандысыз статусунан ажырап калган жагдай келип чыккан шартта, Директорлор кеңешинин ошол мүчөсү орун алган жагдайларды жана өзгөрүүлөрдү баяндоо менен Директорлор кеңешине билдирме жөнөтүүгө милдеттүү, ал эми Директорлор кеңеши көз карандысыз мүчө статусунан ажырап калуу себептерин көрсөтүү менен тиешелүү маалыматтын чечмеленип берилишин камсыз кылууга тийиш.

Л. Директорлор кеңешинин ишин уюштуруу

Банктын Директорлор кеңешинин төрагасы Директорлор кеңешине жүктөлгөн функциялардын эффективдүү аткарылышына өбөлгө түзөт.

3.55. Банктын Директорлор кеңешинин төрагасынын негизги ролу Банктын ички документтеринде камтылган төмөнкү милдеттерди камтыйт, бирок алар менен чектелип калбайт:

- Директорлор кеңешинин иш пландарын иштеп чыгуу, анын отурумунун күн тартибин түптөө жана Директорлор кеңешинин отурумдарын мезгил-мезгили менен өткөрүү;

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

- Директорлор кеңешинин мүчөлөрүн күн тартибиндеги маселелер боюнча чечим кабыл алуу үчүн зарыл болгон маалымат менен өз убагында камсыз кылууну контролдоо;

- анын чечимдерин түптөөгө түздөн-түз катышууну кошо алганда, Директорлор кеңешинин отурумдарынын жүрүшүндө конструктивизм жана эркин талкууга алуу абалын калыптандырууга көмөктөшүү;

- Банктын Аткаруу органына жана контролдука алуучу акционерине кабыл алынган чечим тууралуу билдирүүнү кошо алганда, Директорлор кеңешинин отурумдарынын протоколун өз учурунда жана тиешелүү түрдө түзүлүшүн уюштуруу жана контролдоо;

- Банктын ишмердүүлүгү тууралуу болушунча толук жана айкын маалыматты өз учурунда алуу максатында Банктын башка органдары жана кызмат адамдары менен туруктуу байланышты орнотууну кошо алганда, Директорлор кеңешинин чечимдеринин аткарылышына контролдук кылуу;

3.56. Банктын Директорлор кеңешинин төрагасы Банктын акционерлери менен жолугушуп, барлашуу үчүн ачыктыкты уюштурууга жоопкерчиликти.

Банктын Директорлор кеңешинин отурумдарын өткөрүүгө даярдык көрүү жана өткөрүү тажрыйбасы анын натыйжалуу иш алып баруусун камсыз кылат.

3.57. Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрү Директорлор кеңешинин жана комиттеринин отурумдарына активдүү катышууга күч аракетин жумшоого милдеттенишет, өзгөчө учурларда гана чечимдерди сурамжылоо (отурумду сырттан өткөрүү) ыкмасы менен кабыл алууга жол берилет.

3.58. Банктын Директорлор кеңешинде, аларды кароого алуунун милдеттүүлүгү ушул Кодексти кошо алганда, Банктын Уставы жана ички документтери менен шартталган, бирок алар менен эле чектелбеген маселелерден турган, өз отурумдарын өткөрүүнүн календардык планы болот.

3.59. Директорлор кеңеши жана анын төрагасы, ошондой эле Директорлор кеңешинин отурумун чакырууга укугу болгон башка кызмат адамдары төмөнкүлөрдү камсыз кылууга аракеттенишет жана умтулушат:

- отурумдарды өткөрүү мезгил аралыгын аныктоо;
- күн тартибине киргизилген маселелер менен таанышып чыгуу үчүн Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө берилген убакыт ал маселелерди ар тараптуу изилдөөгө жетиштүү болуусуна;
- Директорлор кеңеши тарабынан токтоосуз чечим кабыл алынууну талап кылган маселелердин келип чыгуу ыктымалдуулугунун төмөн болуусу;
- эгерде зарыл болгон маалымат аларга кечиктирилип берилсе жана аларда аны изилдеп чыгуу үчүн убактысы жетишсиз болуп калса, же убакыт берилбесе, ал үчүн кезексиз отурумду өткөрүү зарылчылыгы талап кылынган маселе болсо да, Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө отурумдун күн тартибине киргизилген маселени кийинкиге калтыруу сунушталат.

3.60. Директорлор кеңеши эң аз дегенде төмөндөгү маселелерди Директорлор кеңешинин мүчөлөрү түздөн-түз катышкан отурумда гана кароого алууга аракет кылат:

- Банктын өнүгүү стратегиясын жана/же Банктын финансылык-чарбалык планын (бюджет, бизнес-план) бекитүү, ага өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү, ошондой эле алардын аткарылышы тууралуу отчетторду кароого алуу жана бекитүү;
- Банктын акционерлеринин жалпы жыйынын чакыртуу жана өткөрүү тартибине тиешелүү бардык маселелер топтомун;
- Директорлор кеңешинин төрагасын, ошондой эле Аткаруу органынын жана корпоративдик катчыны шайлоо, кайра шайлоо, ыйгарым укуктарын токтотуу, ошондой эле алардын милдетин аткаруучуларды дайындоону;

- баалуу кагаздарды чыгаруу жана/же “ири бүтүм” түшүнүгүнө кирип калган ири насыяларды алуу аркылуу кошмча каржылоону тартуу маселесин кошо алганда, ири бүтүмдөргө же жеке кызыкчылыкты көздөө менен бүтүмгө келишүүгө уруксат берүү жана/же бекитүү;

- Банк контролдукка алган юридикалык жактардын ишинин олуттуу аспектилерин кароого алуу;

- ичтен контролдоо жана тобокелдиктерди тескөө системасын ишине байланышкан отчетторду кароо жана бекитүү.

3.61. Банктын Директорлор кеңешинин төрагасы жана мүчөлөрү Директорлор кеңешинин отурумдары Директорлор кеңешинин чечимдери иштелип чыккан аянтча болуусуна умтулушат жана маселелерди талкуулоо, алар боюнча чечимдерди иштеп чыгуу Директорлор кеңешинин отурумдарынын убактысынын кеминде 80 пайызын түзүүсүнө аракет кылышат (калган убакыт маселе менен тааныштыруу, доклад жана добуш берүү сыяктуу техникалык маселелерге бөлүнөт).

Банктын Директорлор кеңеши тарабынан кабыл алган чечимдерди формалдаштыруу жана анын ар бир мүчөсүнүн пикирин эске алууну камсыз кылуу

3.62. Кеңеш Директорлор кеңешине жаңы шайланган мүчөлөрүнүн кызматка киришүү программасын жана Директорлор кеңешинин ар бир мүчөсү үчүн кесипкөйлүктү арттыруу программасын иштеп чыгууга жана аны бекитүүгө тийиш. Корпоративдик катчы ошол программалар белгиленген талаптарга ылайык тийиштүү негизде иш алып баруусуна көз салууга тийиш.

3.63. Директорлор кеңеши өз ишинин, комитеттердин, Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн жана Корпоративдик катчынын иш алып баруу сапатына жана натыйжалуулугуна үзгүлтүксүз баа берүүнү ишке ашырууну уюштурат. Үч жылда кеминде бир жолу Директорлор кеңешинин алып барган ишине көз карандысыз баа берүүнү жүзөгө ашыруу үчүн тышкы консультантты (эксперти) ишке тартуу сунушталат.

3.64. Директорлор кеңешинин мүчөлөрү тарабынан айтылган пикирлерди адилеттүү жана ар тараптуу эске алуу максатында Банктын Директорлор кеңешинин отурумдарынын протоколдорун даярдоо процедуралары төмөндөгү талаптарды камтыйт, бирок ушулар менен эле чектелет:

- Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрү түздөн-түз катышкан отурумдарынын протоколуна (катышуучулардын сүйлөгөн сөздөрүнүн жазуу жүзүндөгү толук тексти) Директорлор кеңешинин ошол отурумдарга катышкан ар бир мүчөсү кол коет, ал эми Директорлор кеңешинин ал отурумуна катышпай калган мүчөлөрү анда кабыл алынган чечимдер менен тааныштырылат;

- отурумда кабыл алынган чечимдерден айырмаланган пикири болгон же кабыл алынган чечимге каршы добуш берген Директорлор кеңешинин мүчөлөрү отурумдун протоколунда андай пикирдин чагылдырылышын талап кылууга укуктуу.

3.65. Банктын ички документтери Директорлор кеңеши тарабынан кабыл алган чечимдер менен Банктын кызмат адамдарын тааныштыруу жана ал тууралуу маалыматты ачык жарыялоо тууралуу төмөнкү ченемдерди камтыйт, бирок аны менен эле чектелип калбайт:- Директорлор кеңешинин чечиминин күчүнө кире турган мезгилин так көрсөтүү;

- жөнөкөй жол-жоболор жана Банктын Директорлор кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдер тууралуу, анын ичинде анын формалары, мөөнөттөрүн кошо алганда, Банктын кызмат адамдарына өз убагында маалымдоо үчүн жооптуу адамдар, ошондой эле маалымат туура эмес берилген учурда кызмат адамдарынын жоопкерчилигин чектөө жана маалымат берүүдөн баш тарткандыгы үчүн жоопкерчиликти; - Директорлор кеңешинин өткөрүлгөн отурумдары жана аларда кабыл алынган чечимдер тууралуу маалыматты интернет-сайты аркылуу ачык жарыялоо.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

Директорлор кеңеши Банк ишинин маанилүү маселелерин алдын ала кароого алуу үчүн комитеттерди түзөт.

3.66. Директорлор кеңешинин комитеттерди түзүүсүнүн максатынан болуп, Банк ишиндеги маанилүү маселелерди алдын ала кароого алуу жана анын компетенциясына кирген чечимдерди кабыл алуу үчүн Банктын Директорлор кеңешине сунуш-көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу эсептелет. Директорлор кеңешинин комитеттеринин иш алып баруусу жана алардын күн тартиби боюнча сунуш-көрсөтмөлөрү Директорлор кеңешинин ыйгарым укуктары чегинде кабыл алынган чечимдери үчүн Кеңеш мүчөлөрүн жоопкерчиликтен бошотпойт.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

3.67. Директорлор кеңешинин алдында комитеттерди түзүү тууралуу чечим Директорлор кеңеши тарабынан кабыл алынат, мында:

- ар бир комитеттин сандык курамы Директорлор кеңешинин 3 мүчөсүнөн кем эмес болууга тийиш;
- комитет мүчөлөрүнө карата Улуттук банк тарабынан белгиленген көз карандысыздык критерийлери боюнча талаптар сакталат.

3.68. Комитет курамына Банктын Директорлор кеңешинин мүчөлөрү гана шайланат, мында комитеттердин ишине убактылуу жана туруктуу негизде консультанттар жана эксперттер тартылышы мүмкүн, алар комитеттин компетенцияларына кирген маселелер боюнча чечим кабыл алууда добуш берүү укугуна ээ болушпайт.

3.69. Комитеттердин ишин тартипке келтирүү максатында Банктын Директорлор кеңеши ар бир комитеттин милдеттерин, аларды түптөө тартибин, иштин уюштурууну, ошондой эле отчеттуулугун аныктаган ички документ бекитилет.

3.70. Банктын Директорлор кеңеши өз комитеттеринин курамы жана алардын иш алып баруусу тууралуу маалыматты Банктын жылдык отчетунда, ошондой эле Банктын интернет-сайтында туруктуу ачыктап берүү.

3.71. Директорлор кеңешинин Комитеттеринин отурумдары жана алар кабыл алган чечимдер документтештирилет (протоколдор, талкуулоо жана кабыл алынган чечимдердин резюмеси), ушул документтердин негизинде комитеттердин өз милдеттерин аткаруусу жана алардын ишмердүүлүгүнүн эффективдүүлүгү Директорлор кеңеши тарабынан сыяктуу эле, Улуттук банк тарабынан да бааланат.

3.72. Банктын Директорлор кеңешинин комитеттеринин иш багыттары төмөнкүлөргө шайкеш келүүгө тийиш, бирок алар менен эле чектелбейт:

- аудит;
- банк тобокелдиктери жана тобокелдиктерди тескөө;
- стратегия;
- (“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн Кезексиз жалпы жыйынынын чечимине ылайык жокко чыгарылган);
- дайындоолор жана сыйлоолор;
- корпоративдик башкаруу;
- этика.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

IV ГЛАВА. БАНКТЫН АТКАРУУ ОРГАНЫ

4.1. Банктын Аткаруу органынын төрагасы жана мүчөлөрү жогорку кесипкөй жана өздүк мүнөздөмөлөргө, ошондой эле кынтыксыз ишкер аброюна ээ болуу менен жогорку этикалык стандарттарды кармануусу зарыл.

4.2. Аткаруу органы Директорлор кеңешине баш ийет жана Банктын утурумдук иш алып баруусуна жетекчилик кылат, кызыкдар тараптар жана үчүнчү жактар менен мамиле курууда Банктын атынан чыгатиш алып барат, Стратегиянын ишке ашырылышына, Директорлор кеңеши жана Жалпы жыйын кабыл алган өнүгүү пландарынын жана чечимдердин аткарылышы, ошондой эле шариаттык башкарууну ыргагын карманууну камсыздоого жана шариаттык башкаруу боюнча милдеттенмелердин аткарылуусу үчүн жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууга жоопкерчиликтүү болуп саналат.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин №1-протоколунун редакциясында)

4.3. Директорлор кеңеши жана Аткаруу органы өз ара кызматташуу маанайында иш алып баруусу, Банк таламдарына иш алып баруусу жана туруктуу өнүгүү принциптеринин негизинде акционерлердин баарына адилеттүү мамиле кылуу жана кызыкдар жактардын пикирин эске алуу менен узак мөөнөттүү келечекте туруктуу өнүгүүнү жана компаниянын акцияларынын наркынын өсүүсүн камсыздоо менен чечимдерди кабыл алуусу зарыл.

4.4. Кеңеш Аткаруу органынын иш алып баруусуна туруктуу баалоону жүргүзүп турууга тийиш. Баа берүүнүн негизги критерийлеринен болуп Өнүгүү стратегиясын жүзөгө ашыруу жана Банк ишмердүүлүгүнүн эффективдүүлүгүнүн бекитилген негизги көрсөткүчтөрүнө жетишүү болуп эсептелет.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

4.5. Банктын Директорлор кеңешинин көрсөтмөлөрүнө аткаруу менен анын Аткаруу органы Банк иши бизнес стратегиясына, тобокелдиктин алгылыктуу чектеринин максаттуу көрсөткүчтөрүнө (risk tolerance) / уюм кабыл алуусу мүмкүн болгон тобокелдиктин жол берилген чогуу алгандагы деңгээлине (risk appetite) жана Директорлор кеңеши бекиткен саясатка ылайык камсыздоосу зарыл.

4.6. Банктын корпоративдик башкаруу системасы жана тажрыйбасы Банктын Аткаруу органына Банктын көздөгөн максаттарына жетишүү үчүн акыйкат, адилет жана чын дилинен берилгендик менен Банктын жана акционерлердин таламдарын эске алуу менен анын учурда алып барып жаткан ишин натыйжалуу жетекчиликке алууну, ошондой эле Банктын Директорлор кеңешинин алдында жоопкерчиликтүү болуу мүмкүнчүлүгүн камсыздайт, мында:

- Банктын таламында акыйкат, адилет жана чын дилинен берилгендик менен иш алып баруу милдети Аткаруу органынын мүчөлөрү Уставда бекитилген өз укуктарын жана милдеттерин аткарууда, ушул сындуу эле кырдаалдардагы ушундай эле шарттарда жакшы жетекчиден күткөн даражадагы камкордук жана көрөгөчтүүлүгүн көрсөтүүсүн билдирет;

- Аткаруу органдары Банк таламдарына кызмат кылууга тийиш, башкача айтканда Аткаруу органдарынын мүчөлөрү чечимдерди кабыл алууда өздөрүнүн жеке кызыкчылыктарын эмес, Банктын кызыкчылыктарын гана жетекчиликке алуу менен кызыкчылыктардын каршылыктарынын орун албашы шарттында иш алып барышат;

- Банктын утурумдук ишин натыйжалуу тескөөгө алуу деген акционерлердин алгылыктуу дивиденддерди алуусун камсыз кылгандай эле, Банктын акционерлер үчүн алгылыктуу тобокелдик деңгээли менен өзүнүн узак мөөнөттүү келечекте өнүгүүгө мүмкүнчүлүгүн камсыздоо менен Банктын учурдагы ишин жетектөөнү түшүндүрөт;

- Банктын Директорлор кеңешине жана акционерлерине отчет берип туруу деген Банктын ички документтеринде белгиленген, аталган органдарга Банктагы иштин абалы тууралуу өз учурунда жана толук маалымат берип турууга багытталган Банктын Аткаруу органынын Директорлор кеңешине жана Банктын акционерлерине түшүнүктүү жана маалыматтык отчеттуулук системасын түшүндүрөт.

4.7. Банкта коллегиялдуу Аткаруу органы иш алып барат, ушуга байланыштуу анын түзүлүшү жана иш алып баруу процесси төмөндөгү принциптерди жана критерийлерди кармтыйт, бирок алар менен чектелбейт:

- Аткаруу органынын жетекчисин тандоо жана шайлоонун ачык жол-жобосу, ошондой эле Аткаруу органынын жетекчинин сунушу боюнча анын калган мүчөлөрүн тандоо жана шайлоо жол-жобосу;

- аларды сунуштоо, шайлоо жана алардын ишинин натыйжалуулугуна баа берүү учурунда Банктын Аткаруу органынын талапкерлери жана мүчөлөрүнүн кесипкөй компетенттүүлүгү жана кынтыксыз кызматтык аброюна карата талаптарды колдонуу;

- Банкта Аткаруу органынын мураскорлук жана ушул максатта, менеджменттин орто курамдагы кызмат орундарына карата да таркатылган планынын болуусу

- Банктын Аткаруу органынын компетенциясын коллегиялдуу органдын компетенциясына жана коллегиялдуу органдын жетекчисине бөлүү;

- сыйақы төлөөнү гана эмес, аларга карата социалдык жана компенсациялык төлөмдөрдү кошо алганда, Банктын Аткаруу органынын мүчөлөрүн шыктандыруучу комплекстик системаларды колдонуу;

- Банктын Аткаруу органынын жана анын мүчөлөрүнүн ишмердүүлүгүнүн натыйжалуулугун баалоо үчүн заманбап жана натыйжалуу ыкмаларды колдонуу;

- Банктын Директорлор кеңеши жогоруда белгиленген принциптерге жана критерийлерге таянуу менен, бирок алар менен эле чектелип калбастан, Аткаруу органынын түптөө жана иш алып баруусу маселелерин жөнгө салган Банктын ички документтерин иштеп жана чыгат бекитет.

4.8. Банктын Уставында Банктын коллегиялдуу Аткаруу органынын жетекчисинин компетенциясын бөлүп чыгуу жана бекитүү коллегиялдуу Аткаруу органынын ичинде компетенциялардын так бөлүнүшүнө жардам берет жана Банк менен анын акционерлеринин бакубаттуулугу үчүн Аткаруу органынын ар бир мүчөсүнүн натыйжалуу ишке тартылуусу үчүн жагымдуу негиз түзөт. Мында, коллегиялдуу Аткаруу органынын компетенциясына, милдеттүү түрдө Банктын күнүмдүк чарбалык ишинен тышкары маселелеринин жана Банктын күнүмдүк чарбалык ишмердүүлүгү чегинде болсо да, Банкка олуттуу таасирин тийгизген маселелердин чечилиши да кирет. Ошондой маселелердин тизмеги Банктын ички документтеринде чагылдырылган жана төмөнкүлөрдү камтыйт, бирок алар менен эле чектелип калбайт:

- Банктын өтө маанилүү документтерин иштеп чыгууну уюштуруу – Банктын Директорлор кеңеши тарабынан бекитилүүчү Банктын ишмердүүлүгүнүн жана финансы-чарбалык пландарынын артыкчылыктуу багыттары;

- аткаруу органдарынын компетенциясына кирген маселелер боюнча анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн иш алып баруусун жөнгө салган Банктын ички документтерин бекитүү;

- акционерлердин Жалпы жыйынынын же Банктын Директорлор кеңешинин компетенциясына кирбеген Банктын жана анын карамагындагы юридикалык жактардын олуттуу бүтүмдөрүн колдоого алуу (Аткаруу органынын жетекчиси үчүн бүтүмдүн жеткен чегин бекитүү);

- Банктын филиалдарынан жана өкүлчүлүктөрүнүн жетекчилерин дайындоо тууралуу чечим кабыл алуу;

- Директорлор кеңешинин компетенциясына кирбеген Банктын карамагындагы юридикалык жактардын ишмердүүлүгүнүн олуттуу аспектилери кароого алуу;

- Банк бардык категориядагы кызматкерлери үчүн ички эмгек тартип эрежелерин, кызматтык нускаманы бекитүү;

- тартип жазасына тартуу жана сыйлоо маселелерин жөнгө салган ички документти бекитүү;

- Банктын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилери менен материалдык сыйлоо шарттарын жана эмгек келишимдеринин негизги шарттарын макулдашуу;

- жамааттык келишим жана макулдашууларды түзүү тууралуу чечимдерди кароо жана кабыл алуу.

4.9. Банктын Аткаруу органы Банктын Директорлор кеңеши тарабынан бекиткен стратегияга (бизнес-планга) жана анын бюджетине (финансы планына) ылайык

аракеттенет, мында Банктын ички документи анын буга чейин жөнгө салынган ишинин жана/же бюджетинин чегинен сырткары чыккан бүтүмдөр боюнча чечим кабыл алуу жана маалыматты ачыкка чыгаруу тартиби жөнгө салынган.

4.10. Банктын Аткаруу органынын жана анын ар бир мүчөсүнүн Банк таламында иш алып баруусу аларга акционерлер тарабынан ишенимдин артышын жана тиешелүүлүгүнө жараша, сырттан Банк жана анын акционерлеринин таламына каршы аракет кылуу же чечим кабыл алууга чагымчылдык кылуу максатында кандайдыр бир таасир этүү мүмкүнчүлүгүн жокко чыгарууну талап кылат. Ушуга байланыштуу, Банк, Директорлор кеңеши жана Аткаруу органы аркылуу андай абалдардын келип чыгуусунун алдын алуу үчүн, Банктын ички документтеринде тиешелүү жол-жоболорду жана милдеттерди чагылдыруу менен бардык акылга сыярлык төмөнкү аракеттерди көрөт, бирок алар менен эле чектелип калбайт:

- өз мүчөлөрүнүн аффилирленген жактары тууралуу тизмени Банкка ачыктоо милдети;

- белектерди албоо милдети (расмий иш-чараларды өткөрүү учурунда сый-урмат көрсөтүүнүн жалпы кабыл алынган эрежелерине ылайык көңүл буруу иретине сувенирлерди тартуулоо учурларын эске албаганда) же аткаруу органдарынын ишине же алардын кабыл алган чечимине таасир этүү максатында, мындай милдеттенмелерди өзүнүн жакын туугандарына жайылтуу менен башка түз же кыйыр пайда алуу;

- Банк ишин мыйзам талаптарын, Уставды жана Банктын ички документтерин кынтыксыз сактоо, ошондой эле Банкта жана анын карамагындагы юридикалык жактарда орун алган бардык мыйзамга каршы келген аракеттер, окуялар, төлөмдөр жана иш ыкмалары боюнча фактылар тууралуу Банктын Директорлор кеңешине токтоосуз маалымдоо менен Банктын Директорлор кеңеши тарабынан жүргүзүлгөн саясатка ылайык камсыз кылуу;

- негиздүү башкаруу чечимдерин кабыл алуу үчүн акылга сыярлык негиз боло алган Банк ишинин сандык финансылык жана материалдык көрсөткүчтөрү тууралуу актуалдуу маалыматты чогултуу, иштеп чыгуу жана берүү системасын уюштурууну кошо алганда, өзинин иш алып баруусу тууралуу Банктын Директорлор кеңешинин алдында ар айлык отчет берүү.

4.11. Банктын Аткаруу органынын мүчөлөрү менен келишим (контракт) төмөндөгүлөрдү камтыйт, бирок алар менен эле чектелбейт:

- ошол жактардын укуктарынын жана милдеттеринин толук тизмесин;

- эгерде андай айкалыштыруу тажрыйбада колдонулган болсо, Аткаруу органынын мүчөсү кызмат орду менен ошол эле жактын Банктын штаттык тизмегине ылайык ээлеген кызмат ордунун ортосундагы укуктардын жана милдеттердин чектелишин (мисалы: башкы бухгалтер, финансы, техникалык же коммерциялык директор, башкы инженер, технолог);

- ишин токтотуунун негизи, ошондой эле Аткаруу органынын мүчөсүнүн өз каалоосу менен кызматтан кетүү тууралуу Банкка алдын ала билдирүү милдетин;

- тиешелүү кызмат ордуна жаңыдан дайындалган жакка ишти өткөрүп берүү жол-жобосун;

- Банктын Аткаруу органынын мүчөсүнүн милдетин аткаруу мезгили аралыгында Кыргыз Республикасынын банк ишин жөнгө салган мыйзамдарынын талаптарына андай иш алып баруу каршы келбесе, башка уюмдарда кызмат ордун ээлөө мүмкүнчүлүгү;

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

- Банктын демилгеси менен келишим мөөнөтүнөн мурда токтотулган учурда, ал алуу укуктуу болгон компенсациялык төлөмдөрү жөнүндө жобо;

- Банктын Аткаруу органынын мүчөлөрү менен келишим (контракт) Аткаруу органынын мүчөсү тарабынан Банк таламында адилет жана берилгшендик менен иш алып баруу милдеттенмесин бузгандыгына байланыштуу келишим мөөнөтүнөн мурда токтотулган учурда, компенсациялык жана ушул сыяктуу төлөмдөрдү төлөм берүүнү караштырбайт. 4.12. Банктын Аткаруу органынын өз функцияларын аткарууну ишке ашыруунун иш жүзүндөгү формасы болуп, анын жүрүшүндө маселени ар тараптуу кароого алуу жана анын компетенциясындагы маселелер боюнча негиздүү чечимдерди кабыл алган отурумдар саналат. Банктын Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген Банктын ички документтеринде төмөнкү Банктын Аткаруу органынын отурумдарын өткөрүүнүн принциптери жана критерийлери чагылдырылат, бирок алар менен эле чектелбейт:

- пландаштырылган отурумдарды жумасына кеминде бир жолу өткөрүү;

- Аткаруу органынын кайсы гана болбосун мүчөсүнүн отурум чакыруу боюнча сунуш киргизүү жана кароого алуу маселелерди сунуштоо укугу;

- Аткаруу органынын бардык мүчөлөрүнө күн тартибиндеги маселелерди жана алардын ар бири боюнча материалдарды көрсөтүү менен Башкарманын алдыда белгиленген отуруму жөнүндө алдын ала билдирүү алуу үчүн шарттарды камсыз кылуу, ал эми пландаштырылган жыйналышка чейинки мөөнөт Аткаруучу органдын мүчөлөрүнө күн тартибиндеги бардык маселелер боюнча ага даярданууга мүмкүндүк берүү үчүн жетиштүү болууга тийиш;

- Банктын Аткаруучу органынын отурумдарын өткөрүү үчүн кворумду белгилөө жана кворумду сактабагандыгы үчүн анын мүчөлөрүнүн жоопкерчилиги;

- Аткаруу органынын отурумунун протоколун түзүү эрежелери жана кабыл алынган чечимдер тууралуу Директорлор кеңешине маалымдоо милдети.

4.13. Банктын Аткаруучу органынын мүчөлөрүнө, эгерде зарыл болгон маалымат аларга кечиктирилип берилсе жана аларда аны изилдеп чыгуу үчүн убактысы жетишсиз болуп калса, же убакыт берилбесе, ал үчүн кезексиз отурумду өткөрүү зарылчылыгы талап кылынган маселе болсо да, Банктын отурумдун күн тартибине киргизилген маселени кийинкиге калтыруу сунушталат.

V ГЛАВА. БАНКТЫН КОРПОРАТИВДИК КАТЧЫСЫ

5.1. Банкта корпоративдик катчынын кызмат орду каралган, бул төмөнкү факторлор менен шартталган:

- мыйзамда, ошондой эле Банктын ички документтеринде белгиленген, акционерлердин укуктарын камсыз кылууга жана таламдарын коргоого багытталган ички эрежелерди жана жол-жоболорду сактоо боюнча тапшырмалардын көлөмүн көбөйүүсү;

- колдонуудагы мыйзамдардын жана өзүнүн ички документтеринин ченемдерин сактабагандыгы жана бузгандыгы үчүн Банктын жоопкерчилигин жогорулоосуу;

- Директорлор кеңешинин ишин камсыз кылуу менен байланышкан милдеттердин көлөмүн көбөйүүсү.

5.2. Эгерде Банктын ишинин масштабы ошону талап кылса, анда корпоративдик катчыга жүктөлгөн функцияларды ишке ашыруу үчүн Банкта корпоративдик катчынын өзүнчө бөлүмү түзүлүшү мүмкүн, аны түзүү жана иштөө тартиби Директорлор кеңеши тарабынан бекитилүүчү Банктын ички документтери менен белгиленет.

Корпоративдик катчынын статусу

5.3. Корпоративдик катчы өзүнүн алдында коюлган милдеттерди чечүү үчүн Банктын Директорлор кеңешине түздөн-түз баш ийүү менен Банктын Аткаруу жетекчилигинен жетиштүү көз карандысыздыкка ээ, ошонун өзү ал аткарган милдеттерди Банкта башка функцияларды аткаруу менен айкалыштыра алат дегенди болжолдобойт. Корпоративдик катчы Банктын кызмат адамы болуп саналат жана өзүнүн милдеттерин аткаруу үчүн жетиштүү болгон тажрыйбага, билимге, квалификацияга, кынтыксыз абройго жана акционерлердин ишенимине ээ болууга тийиш.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

5.4. Корпоративдик катчынын көз карандысыздыгы Банктын Директорлор кеңешинин компетенциясына Банктын корпоративдик катчысына тиешелүү болгон бардык маселелердин комплексинин, анын ичинде, бирок алар менен чектелбестен, төмөндөгү маселелердин киргизилиши менен камсыз кылынат:

- корпоративдик катчынын кызмат ордуна талапкерди бекитүү, анын иш алып баруу жана ыйгарым укуктарын токтотуу мөөнөтүн аныктоо;

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

- корпоративдик катчынын ишин баалоо жана анын иши жөнүндө отчетторду бекитүү;

- ага төлөнүп берилүүчү негизги жана кошумча акынын өлчөмүн белгилөө.

5.5. Банктын Директорлор кеңеши корпоративдик катчынын баш ийүү маселелерин жана анын Банктын башкаруу органдары жана түзүмдүк бөлүмдөрү менен өз ара аракеттенүүсүнүн тартибин жөнгө салууга өзгөчө көңүл бурат.

5.6. Корпоративдик катчы ошондой эле Кеңештин корпоративдик башкаруу маселелери боюнча кеңешчиси болуп саналат: катчы Директорлор кеңешинин төрагасына, мүчөлөрүнө жана комитеттерине, ошондой эле өз функцияларын аткарууда бүтүндөй Кеңешке сунуштарды берет жана жардам көрсөтөт.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

Корпоративдик катчы кызмат ордуна талапкерине карата коюлуучу талаптар

5.7. Банктын Директорлор кеңеши Банктын корпоративдик катчысына карата төмөнкү талаптарды иштеп чыгат жана бекитет, бирок алар менен чектелип калбайт:

- корпоративдик катчынын билими, тажрыйбасы жана квалификациясы ага жүктөлгөн милдеттерди аткаруу үчүн жетиштүү болууга тийиш (корпоративдик катчынын маанилүү жеке жөндөмү бул коммуникабелдүүлүк болуп саналат);

- Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан белгиленген талаптарга шайкеш келүүсү;

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

- корпоративдик катчы кынтыксыз абройго ээ болууга жана Банк, анын кызмат адамдарын жана/же котролдоочу акционерине карата аффилирленбеген жак болууга тийиш;

5.8. Корпоративдик катчы өзүнүн квалификациясын системалуу түрдө жогорулатууну камсыз кылууга милдеттүү. Мындан тышкары, үзгүлтүксүз кесиптик өз ара аракеттенүү үчүн корпоративдик катчыга корпоративдик катчылардын кесиптик бирикмесине катышуу жана ага мүчө болуу сунушталат.

5.9. Банк корпоративдик катчы тууралуу маалыматты Банктын Директорлор кеңешинин жана Аткаруу органынын мүчөлөрү үчүн каралган көлөмдө жана ыкмаларда ачып берет.

Корпоративдик катчынын функциялары жана ыйгарым укуктары

5.10. Банктын корпоративдик катчысынын Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген Банктын ички документинде белгиленген функцияларына төмөнкүлөр кирет, бирок алар менен чектелип калбайт:

- обеспечение работы Совета директоров и комитетов Совета директоров;
- Банктын Директорлор кеңешинин чечимдерине ылайык Банктын акционерлеринин жалпы жыйынын даярдоону жана өткөрүүнү уюштуруу;
- Директорлор кеңешинин отурумдарын уюштуруу жана Директорлор кеңешинин жана анын комитеттеринин жыйналыштарын ишин камсыз кылуу;
- Директорлор кеңешинин жана анын комитеттеринин ишин камсыз кылуу;
- маалыматтын ачыкка чыгарууну жана Банктын корпоративдик документтеринин сакталышын камсыз кылуу;
- Банктын өз акционерлери менен өз ара аракеттенүүсүн камсыз кылуу жана корпоративдик араздашуулардын алдын алууга катышуу;
- ушул Кодекстин принциптеринин жана жоболорунун сакталышы тууралуу жылдык отчетту даярдоо жана ошол отчетту Директорлор кеңешинин жылдык отчетунун мазмунуна киргизүү;
- Банктын контролдоочу органдар, сооданы уюштуруучулар, каттоочу жана баалуу кагаздар рыногунун башка кесипкөй катышуучулары менен өз ара аракеттенүүсүн камсыз кылуу;

- акционерлердин укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын ишке ашырууну камсыз кылуучу мыйзамда жана Банктын ички документтеринде белгиленген жол-жоболордун аткарылышын жана алардын аткарылышын контролдоону камсыз кылуу;

- мыйзамдарда жана Банктын ички документтеринде аныкталган бардык мыйзам бузуулартууралуу Директорлор кеңешине дароо маалымдоо;

- Банктын корпоративдик башкаруусун өркүндөтүүгө катышуу.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

- Шариат кеңешинин мүчөлөрүнүн ишине жана Шариат кеңешинин өздүк иштерин жүргүзүүгө байланыштуу маселелер боюнча Улуттук банк менен өз ара аракеттенүү.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган I-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

5.11. Өзүнө жүктөлгөн функцияларды аткаруу үчүн корпоративдик катчыга төмөнкүдөй негизги ыйгарым укуктар берилген, корпоративдик катчынын ошол ыйгарым укуктары Банктын Директорлор кеңеши тарабынан бекитилүүчү ички документтеринде каралган жана төмөнкүлөрдү камтыйт, бирок алар менен чектелип калбайт:

- Банктын документтерин суратуу жана алуу;

- өзүнүн компетенциясынын чегинде маселелерди Банктын башкаруу органдарынын кароосуна киргизүүгө;

- Банктын кызмат адамдарынан жана кызматкерлеринен мыйзамдардын, Банктын Уставынын жана ички документтеринин талаптарынын сакталышын талап кылууга.

VI ГЛАВА. ИЧТЕН КОНТРОЛДУК ЖАНА ТОБОКЕЛДИКТЕРДИ ТЕСКӨӨ

6.1. Банктагы ичтен контролдоо – Банктын Директорлор кеңеши, Аткаруучу органы жана бардык персоналды тарабынан төмөнкү максаттарга жетүүгө багытталган процесс:

- Банк ишинин эффективдүүлүгү жана натыйжалуулугу, активдерди жана пассивдерди тескөөнүн эффективдүүлүгү, активдердин сакталышын камсыз кылуу, тобокелдиктерди эффективдүү тескөө;

- ички жана тышкы колдонуучулар үчүн финансылык, жөнгө салуучу жана башка отчеттулуктун тактыгын, толуктугун, объективдүүлүгүн жана өз убагында түзүлүп, берилишин камсыз кылуу;

- Банк ишинин мыйзам талаптарына жана Банктын ички документтерине шайкеш келүүсү.

6.2. Банктын ичтен контролдоо системасы милдеттүү түрдө кызматкерлердин жана Банк жетекчилигинин өзүнүн иш ыңгайына жараша аракет кылуу мүмкүнчүлүгүн чектеген, процедураларды, ошондой эле алардын ишин текшерүүгө алуу процедураларды камтыйт.

6.3. Ичтен контролдоо системасы ичтен контролдоо үчүн колдонулуучу маалыматты чогултуу, кайра иштеп чыгуу, талдоо, берүү жана коргоого алууга мүмкүнчүлүк берген

квалификациялуу адистер, тиешелүү маалыматтык система жана программалык-техникалык каражаттар менен камсыздалууга тийиш.

6.4. Банктын ичтен контролдоо процедуралары ошондой эле, Банктын бекитилген саясатты жана процедураларды, ошондой эле колдонуудагы мыйзам ченемдерине (комплаенс процедуралар) ылайык канчалык так иш алып баруусун аныктоосу зарыл.

6.5. Тобокелдиктерди тескөө төмөндөгүлөрдү камтыйт:

- Банк дуушар болгон негизги тобокелдиктерди идентификациялоо;
- ошол тобокелдиктерге баа берүү жана Банктын ага дуушар болуусунун даражасы;
- Банктын капиталын жана ликвиддүүлүк боюнча позициясын жана стратегиясын так жана ачык түшүндүрүү, ошондой эле утурумдук байкоо жүргүзүү максатында тобокелдиктер көлөмдөрүнө жана туруктуу негизде алардын ордун толтурууга капиталды эсептп чыгууга (б.а. капиталды пладоо) байкоо жүргүзүү;
- белгилүү бир тобокелдиктерди кабыл алуу, аларды жеңилдетүүгө багытталган чаралар боюнча чечимдерге жана кабыл алынып жаткан чечимдердин Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген тобокелдикке/тобокелдикке дуушарлануу деңгээлинин максаттуу көрсөткүчтөрүнө жана тобокелдиктерди тескөө саясатына жана тобокелдиктер картасын иштеп чыгууга карата кабыл алынган чечимдердин шайкештигине мониторинг жүргүзүү жана баалоо.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

- белгиленген маселелер боюнча Аткаруучу органга жана Директорлор кеңешине отчет берүү.

6.6. Банкта тобокелдиктерди тескөө, комплаенс-контроль жана ички аудит боюнча бөлүмдөр болууга тийиш, алардын ар бирине тиешелүү ыйгарым укуктар, статус, ресурстар, көз карансыздык жана Директорлор кеңешине түздөн түз чыгуу укуну чегерилген, ошондой эле:

- туруктуу негизде өзүнчө уюмдар деңгээлинде сыяктуу эле, бүтүндөй топтор деңгээлинде туруктуу негизде тобокелдиктерди идентификациялоо, баалоо жана байкоого алуу ишке ашырылат;
- мыкты ойлонуштурулган жана натыйжалуу ичтен контролдоо системасы иш алып барат;
- тобокелдиктерди тескөө, комплаенс жана ички аудит инфраструктурасынын өнүгүү деңгээли Банктын тобокелдиктер багытына шайкеш келет, ал эми киргизилип жаткан өзгөртүүлөр тобокелдиктер багытынын өзгөрүүсүн (анын ичинде алардын өсүшү) жана тобокелдиктердин сырткы чөйрөсүн чагылдырат;
- Банк бөлүмдөрү ортосунда сыяктуу эле, Банктын Директорлор кеңешине жана Аткаруу органына жөнөтүлүүчү отчеттор аркылуу да тобокелдиктер деңгээли тууралуу ачык жана өз убагындагы маалымат алмашуу иш алып барат.

6.7. Банктагы тобокелдиктерди тескөө жана ичтен контролдук системасын уюштуруу принциптерин жана ыкмаларын аныктоо жоопкерчилиги Банктын Директорлор кеңешине жүктөлөт. Директорлор кеңеши ар жылдык негизде тобокелдиктерди тескөө жана

ичтен контролдоо системасынын иш натыйжалуулугун баалону уюштурат жана мындай баалоонун жыйынтыктары боюнча Банктын жылдык отчетунун курамында акционерлерге отчет берет. Аткаруу органы Банкта тобокелдиктерди тескөө жана ичтен контролдоо системасынын натыйжалуу иш алып баруусун түзүүнү жана колдоону камсыз кылат.

6.8. Банктын Аткаруу органы тобокелдиктерди тескөөнүн жана ичтен контролдоонун конкреттүү жол-жоболору боюнча ыйгарым укуктарды, милдеттерди жана жоопкерчиликти Банк бөлүмдөрүнүн жетекчилеринин ортосунда бөлүштүрөт. Банк бөлүмдөрүнүн жетекчилери өз функционалдык милдеттеринин чегинде Банктын аларга ишеним тапшырылган тармактарында тобокелдиктерди тескөө жана ичтен контролдоо системасы боюнча документтерди иштеп чыгуу, документациялоо, ишке киргизуу, мониторингдөө жана анын өнүгүүсү үчүн жоопкерчилик тартышат.

6.9. Банктагы ички аудит объективдүү жана көз карандысыз баалоонун жана Банктын ичтенконтролдук системасын өркүндөтүү жагында олуттуу сунуштарды берүүнүн негизинде Банктын натыйжалуу жана коопсуз иш алып баруусун камсыз кылууда Банктагы башкаруу органдарына көмөктөшүү максатында ишке ашырылат. Банктагы ички аудит ички аудит кызматын түзүү жана анын иш алып баруусу аркылуу жүзөгө ашырылат, ички аудит функционалдык жана административдик жактан Банктын Директорлор кеңешине (аудит боюнча Комитетке) баш ийет. Өз иш алып баруусунда ички аудит кызматы ички аудит тармагындагы жалпы кабыл алынган иш стандарттарын колдонот.

Ички аудит ошондой эле, натыйжалуу контролдук чөйрөсүнүн жана бүтүндөй алганда тийиштүү корпоративдик башкаруунун ээ маанилүү элементтеринен болуп эсептелет. Анын миссиясы-вазыйпасынан болуп, тобокелдикти алдын ала аныктоого багытталган көзөмөлдүк, сунуш-көрсөтмөлөрдү берүү жана билим алмашуунун объективдүү ички аудитордук текшерүүлөрдү ишке ашыруунун негизинде Банктын наркын сактап калуу жана жогорулатуу саналат. Ички аудиттин көз карандысыздыгы жана объективдүүлүгү анын Кеңешке отчет тапшыруусунда камтылат, ошондой эле анын кызматкерлеринин кесипкөйлүгү менен аныкталат.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

6.10. Директорлор кеңеши төмөнкүлөрдү кошо алганда бирок алар менен эле чектелбестен, Банктын ички аудит кызматын түзүүжана анын иш алып баруусу менен байланыштуу болгон бардык маселелерди жөнгө салган Банктын ички документин иштеп чыгат жана бекитет:

- Банктын ички аудиторлорунун квалификациясына жана иштиктүү жана жеке аброюна карата карата талаптарды;

- Директорлор кеңешинин жана Аудит боюнча комитеттин милдеттинен болуп, тобокелдикти алдын ала аныктоо ыкмаларын колдонуу менен Банктын максаттарына ылайык ички аудит кызматынын иш пландарын иштеп чыгуу жана бекитүү болуп саналат;

- Директорлор кеңешинин жана Аудит боюнча комитеттин талабы боюнча, анын ичинде Банктын “түз байланыш” кызматына келип түшкөн маалыматтын негизинде ички аудит кызматынын пландаштырылган ишин жана кезексиз контролдук жол-жоболорду жүзөгө ашыруу;

- ички аудит кызматынын ишинин жыйынтыктары (анын ичинде, олуттуу тобокелдиктер, кемчиликтер тууралуу маалыматты камтыган, аныкталган кемчиликтерди четтетүү боюнча иш чаралардын аткарылышынын натыйжалуулугу жана алардын жыйынтыктары, ички аудит кызматынын иш планынын аткарылышы боюнча жыйынтыктар, тобокелдиктерди тескөө, ичтен контролдоо системасынын, ичтен

корпоративдик башкаруунун иш жүзүндөгү абалы, ишенимдүүлүгү жана натыйжалуулугун, баалоо жыйынтыктары) боюнча Директорлор кеңешине отчетторду даярдоо жана берүү талаптары;

- Банктын Аткаруу органына жана Банк кызматкерлерине тобокелдиктерди тескөө жана ичтен контролдоо системасын, Банктын корпоративдик башкаруусун өркүндөтүү жагында иш чаралардын жол-жоболордун иштеп чыгууга көмөктөшүү жана алардын аткарылышына мониторинг жүргүзүү;

- Банктын тышкы аудитору, ошондой эле, Банкка тобокелдиктерди тескөө, ичтен контролдоо жана корпоративдик башкаруу тармагында кеңештерди берүү кызматын көрсөтүп жаткан жактар менен ишти координациялоо;

- Банктын кызмат адамдары жана анын кызматкерлери тарабынан колдонуудагы мыйзам жоболорун жана Банктын ички документтеринин жана коррупцияга каршы күрөшүү (аффилирленген жактарды жана Банк менен байланышкан жактарды ачык көрсөтүү), кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштыруу (адалдоо) жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого каршы күрөшүү, ошондой эле ушул Кодекстин талаптарын сактоого байланыштуу ички саясатын сакталышын текшерүү;

- Банк контролдукка алган жактарга бекитилген тартип чегинде ички аудит жүргүзүү.

6.11. Банк жыл сайын, үчүнчү жак катары кызыкдар тараптарга Банктын финансылык отчетунун ишенимдүүлүгү жана ФОЭСтин талаптарына шайкештиги жөнүндө объективдүү корутунду бере алган көз карандысыз жана квалификациялуу лицензияланган аудиторду (аудитордук уюмду) тартуу менен финансылык отчеттуулукка аудит жүргүзөт. Көз карандысыз тышкы аудит жүргүзүү үчүн тышкы аудиторду тартуу мыйзамда бекитилген талаптарга ылайык сынак өткөрүү жолу менен жүзөгө ашырылат.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

VI-1 ГЛАВА. ШАРИАТ ЫЛАЙЫК БАШКАРУУ

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2025-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын толтурулган 1-протоколунда камтылган чечиминин редакциясында)

6.12. Директорлор кеңеши ислам принцибиндеги банк иши жана каржылоого ылайык жүзөгө ашырылуучу операцияларда шариат стандарттарынын сакталышын камсыз кылуу үчүн жалпы жоопкерчилик тартат. Директорлор кеңеши шариат стандарттарын сактабай коюу менен байланыштуу тобокелдиктерди жана алардын Банк үчүн мүмкүн болуучу кесепеттерин билиши зарыл. Демек, Директорлор кеңеши шариаттык башкаруунун негизин түзүп, анын сакталышын камсыз кылуусу абзел. Бул система шариат стандарттарынын сакталышына кепилдик берүү менен Банк ишинин чөйрөсүнө, операциялардын татаалдыгына жана келип чыгышы ыктамал болгон тобокелдиктердин жол берилген деңгээлине шайкеш келүүсү керек.

6.13. Банкта, Улуттук банктын ченемдик-укуктук актыларында жана шариат стандарттарында белгиленген шариат ченемдери жана стандарттарына шайкештикти камсыз кылуу максатында ислам принцибиндеги банк иши жана каржылоо операциялары

боюнча банк ишин тескөөгө алуу, текшерүү, мониторингдөө жана көзөмөлдүктү ишке ашыруу милдеттери жүктөлгөн Шариат кеңеши түзүлөт.

6.14. Шариат кеңеши көндүмдөрдү, тажрыйбаларды, билим деңгээлинин тең салмактуулугун сактоо, алардын ар биринин ой пикиринин көз карандысыздыгын камсыз кылган, , ошондой эле Шариат кеңеши тарабынан Банк, акционерлер жана инвестициялык эсеп ээлеринин таламдарынжа көз карандысыз, объективдүү жана натыйжалуу чечимдердин кабыл алынуусун камсыз кылуу аркылуу түзүлүүгө тийиш.

6.15. Шариат кеңешинин мүчөлөрү Улуттук банк тарабынан бекитилген минималдык квалификациялык талаптарга жооп бериши зарыл.

6.16. Шариат кеңешинин курамы, Шариат кеңешинин мүчөлөрүнүн тажрыйбасы жана билими тууралуу маалымат Банктын корпоративдик сайтында жарыяланат.

6.17. Операцияларды ислам принцибиндеги банк ишин жана каржылоону ишке ашыруу учурунда шариат принциптеринде башкарууну кынаттоо негизги болуп эсептелет, Директорлор кеңеши, Шариат кеңеши жана Аткаруу органы шариат ченемдерин жана стандарттарын сактабай коюу тобокелдиктерин тескөөнүн комплекстик ыкманы камсыз кылуу менен коргоонун үч багытын киргизүү үчүн жоопкерчиликтүү:

- бизнес-багыты менен сунушталган коргоонун биринчи багыты, ал так саясатты, жол-жоболорду жана контролдукту белгилөө жана ислам принцибиндеги банк ишин жана каржылоону жүзөгө ашыруу операциялары боюнча банк ишин шариат стандарттарына ылайык өзгөрүүсүз жүзөгө ашырууга;

- Шариат контролдугу бөлүмү тарабынан сунушталган коргоонун экинчи багыты, , анын функциясына банк тарабынан ислам принциптериндеги банк ишинин жана каржылоо операциялары боюнча шариат стандарттарынын сакталышына ичтен контролдук кылуусу кирет жана ал уюштуруу жагынан кайсыл бир бизнес-бөлүм курамына кирбөөсү же ага баш ийбөөсү зарыл;

- ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүм тарабынан сунушталган коргоонун үчүнчү багыты, ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоонун операциялар боюнча шариат стандарттарынын сакталышына аудит жана баалоону жүргүзөт жана уюштуруу жагынан кайсыл бир бизнес-бөлүм курамына кирбөөсү же ага баш ийбөөсү зарыл.

6.18. Директорлор кеңеши тиешелүү түзүмдөр жана комитеттерди түзүү менен ислам принциптеринде банк иши жана “ислам терезеси” каржылоосу боюнча операцияларды ишке ашырган Банкт агы талаптагыдай түзүмүн уюштурууга жоопкерчиликтүү. Маңызында каржылоо операциялары болуп саналган жана өзүндө жоготуулар тобокелдигин алып жүргөн, каржылоону ишке ашыруу, гарантия, милдеттенме, кепилдик жана башка активдер боюнча чечим кабыл алган Каржылоо боюнча комитеттин иш алып баруусу милдеттүү болуп саналат . Каржылоо боюнча комитетинин иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген Комитет жөнүндө ички жобо менен жөнгө салынат.

6.19. Банк инвестициялык эсеп ээлеринин каражаттарын тескөөгө алуу боюнча Комитетти түзүшү мүмкүн, анын максатынан болуп инвестициялык эсеп ээлеринин таламдарын коргоо, ошондой эле инвестициялык эсеп ээлеринин каражаттарын тескөө боюнча инвестициялык стратегиянын жүзөгө ашырылышына байкоо жүргүзүү болуп саналат. Өз ишинде Инвестициялык эсеп ээлеринин каражаттарын тескөө боюнча комитети Аудит боюнча комитет, Шариат кеңеши менен өз ара иш алып барат жана Директорлор

кеңешине отчетторду жана сунуштарды берет. Инвестициялык эсеп ээлеринин каражаттарын тескөө боюнча комитет кеминде үч мүчөдөн туруусу зарыл:

- 1) Аудит боюнча комитеттин мүчөсү;
- 2) Шариат контролдугу бөлүмүнүн кызматкери же Шариат кеңешинин мүчөсү;
- 3) Директорлор кеңешинин көз карандысыз мүчөсү.

6.20. контролдоо функцияларын чыңдоо, ошондой эле шариат стандарттарынын жана ченемдеринин сакталышы менен байланышкан маселелерди чечүү максатында Банктын Директорлор кеңеши жана Шариат кеңеши мезгил-мезгили менен, бирок жылына бир жолудан кем эмес жолугушууларды өткөрүп турат.

6.21. Шариат кеңешинин иши Банктын Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген Шариат кеңеши жөнүндө Жобо менен жөнгө салынат жана төмөнкүлөрдү аныктоосу зарыл:

6.22. Шариат кеңешинин ишин уюштуруу: кеңештин курамын, отурумдарды өткөрүү тартибин;

- 1) Шариат кеңешинин ыйгарым укуктары жана жоопкерчилиги;
- 2) Директорлор кеңеши, Аткаруу органы жана Банктын комитеттери менен өз ара аракет тартиби;
- 3) түзмө-түз катышуу же сырттан катышуу форматында өтүүчү отурумдарды өткөрүү тартиби;
- 4) Шариат кеңешинин мүчөлөрүнүн ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу тартиби.

6.23. Шариат кеңеши Банкта ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча шариаттык башкаруунун туруктуу маданиятын алдыга жылдыруу жана колдоого алуу багытын толугу менен кармануусу жана Шариат кеңеши катары ушул Кодекске жана шариат стандарттарына ылайык өз милдеттерин жана жоопкерчиликти жүзөгө ашырууда иш акыйкаттуулугун жана кесипкөйлүктүн жогорку стандарттарын колдоого алуусу зарыл.

6.24. Шариат кеңеши Банктагы ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча ишке, ошондой эле аны менен байланыштуу болгон, Улуттук банктын укуктук ченемдик актыларына жана шариат стандарттарына каршы келбеген келишимдер жана документтерге карата милдеттүү аткарылууга тийиш болгон шариат чечимдерин (фетва) чыгарат.

6.25. Шариат кеңеши жылдык отчеттун курамдык бөлүгү болгон, Банктын шариат стандарттарын сактап жатканын тастыктаган жылдык отчеттун чыгаруусу зарыл.

6.26. Банктын ички документтери Шариат кеңешине жаңыдан шайланган мүчөлөрүн кызмат ордуна киришүүсү программасын караштырат жана Шариат кеңешинин ар бир мүчөсү үчүн кесипкөй өнүгүү планын аныктайт.

6.27. Шариат кеңешинин ар бир мүчөсү үчүн кесипкөй өнүгүү планы Банктын стратегиялык максаттарына ылайык кесипкөй билим алуу жана өнүгүүгө болгон муктаждыктарына ылайык, анын ичинде, банк иши, банк мыйзамдары, эл аралык стандарттар боюнча маселелердин негизинде түзүлөт.

6.28. Шариат кеңеши ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча банк ишинин шариат стандарттарына шайкеш келүүсүн камсыз

кылган шариат контролдугу бөлүмү аркылуу шариат стандарттарынын сакталышын контролдоого тийиш.

6.29. Шариат көзөмөл бөлүмү уюшуу жагынан (кызматка дайындоо, кызмат боюнча көтөрүлүү, сыйлоо, ишине баа берүү жана кызматтан бошотуу) Шариат кеңешине макулдашуу менен Директорлор кеңешине, функционалдык милдеттери боюнча Шариат кеңешине баш ийет.

6.30. Банктын Аткаруу органы ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча шариат стандарттарына ылайык Банк ишин аткарууну жана тескөөгө алууну камсыз кылуусу зарыл:

- Шариат кеңешине Банктын ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча шариат стандарттарын сактоо менен байланышкан бардык маселелерин, анын ичинде саясат, ички тартип, жүрүм-турум кодекси, ошондой эле ички/эл аралык операциялардын шарттары, кызмат көрсөтүү жана продукттарды киргизүү;

- Шариат кеңешинин ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча фетвасын жана чечимдерин аткаруу;

- Шариат кеңешинин талабы боюнча ачыктыкты камсыз кылуу менен менен ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча толук, так маалыматтарды берүү жана аларды өз убагында ишке ашыруу.

6.31. Банк Шариат контролдугу бөлүмү өз ишин жигердүү жана натыйжалуу аткаруусу үчүн ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо операциялары боюнча Банк ишинин өлчөмү жана мүнөзүнө ылайык тиешелүү финансы ресурстары жана кадр потенциалы менен камсыз кылууга тийиш.

6.32. Банк өз ишинде ислам принциптериндеги банк иши жана каржылоо жана шариат стандарттары тууралуу түшүнүктү активдүү жылдырууга тийиш. Ал иш өзүнө ислам финансы операцияларына жана шариат стандарттарын сактоо принциптерине басым жасоо менен банктын башкаруу органдарына билим берүү семинарларын өткөрүүнү камтыйт.

VII ГЛАВА. БАНК ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТТЫ АЧЫП БЕРҮҮ

М. Банкты корпоративдик башкаруу тажрыйбасы Банк акционерлери менен инвесторлору тарабынан негиздүү чечим кабыл алуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу , ошондой эле Банк тууралуу кызыкдар жактарга маалымат берүү максатында Банк тууралуу так жана ишенимдүү маалымат өз убагында берүүнү камсыз кылат.

7.1. Банк маалыматты ачыкка чыгаруунун мезгил-мезгилдүүлүгүн жана ыкчамдыгын камсыз кылат, ал төмөнкүлөрдү болжолдойт, бирок алар менен эле чектелбейт:

- маалыматты ачыкка чыгаруу процессинде үзгүлтүксүздүктү камсыз кылуу, ал үчүн Банктын ички документтеринде маалыматтын ачыкталышы же ишмердүүлүгү маалыматты ачыктоо зарылчылыгына алып келген Банктын бардык бөлүмдөрүн ишин координациялоону камсыздаган процедурасы аныкталган;

- Банкты баалоого жана анын баалуу кагаздарынын наркына олуттуу таасир этүүгө мүмкүн болгон маалыматты ачыктоонун максималдуу кыска мөөнөтү;

- эгерде Банктын баалуу кагаздары чет өлкөдө уюшулган рыноктордо жүгүртүүдө болсо, Кыргыз Республикасында жана анын чегинен тышкары олуттуу маалыматтар бирдей чечмленүүгө тийиш;

- Банктын баасына жана анын баалуу кагаздарынын наркына бурмаланган көз карашты түзүүчү, акционерлердин жана инвесторлордун кызыкчылыктарын тобокелге салган ушак-айыңдарга же анык эмес маалыматтарга карата Банктын позициясы жөнүндө маалыматтарды тез арада берүү.- акционерлер менен инвесторлордун кызыкчылыктарын тобокелдикке дуушар кылган, Банкты баалоо жана анын баалуу кагаздарынын наркы тууралуу бурмаланган абалды калыптандырган ушак жана чындыкка дал келбеген маалыматтардын жайылтылышына карата Банктын позициясы тууралуу ыкчам маалымат ыкчам берүү;

- Банктын Директорлор кеңеши Банкта аткарылууга тийиш болгон тиешелүү жол-жоболордун болуусу үчүн жоопкерчиликтүү.

7.2. Банк тууралуу маалыматтын жеткиликтүүлүгү маалыматты ачыкка чыгарууда бардык, ээ оболу электрондук (Интернет тармактарында компаниянын жана маалымат агенттиктеринин сайттары, социалдык тармактар) каналдарды жана ыкмаларды колдонуунун эсебинен жетишилет. Банк тууралуу маалыматты жайылтуу каналдары Банк тарабынан ачыкка чыгарылып жаткан маалыматка кызыкдар болгон жактардын эркин жана эч бир кыйынчылыксыз жетүүсүн камсыз кылууга тийиш, ал эми маалыматка жетүү акысыз негизде ишке ашырылып, маалымат алуу жана аны менен таанышуу үчүн атайын процедуралар (сыр сөздү алуу, каттоодон өтүү же башка техникалык чектөөлөр) талап кылынбоого тийиш.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

7.3. Банк тарабынан ачыкка чыгырылып жаткан маалыматтардын ишенимдүүлүгү жана аларды салыштыруу Банктын төмөндөгүлөр жетишүүгө умтулуусунун негизинде ишке ашырылат:

- ачыкталып жаткан маалымат түшүнүктүү жана карама-каршы келбегендей, ал эми маалыматтар салыштырууга мүмкүн болгондой (Банктын ар кайсы мезгилдеги көрсөткүчтөрүн салыштырууга болгондой, ошондой эле Банктын көрсөткүчтөрүн ошол сыяктуу башка компаниялардын көрсөткүчтөрү менен салыштыруу мүмкүнчүлүгүнүн орун алуусу);

- Банк берген маалымат объективдүү жана теңдештирилген мүнөздө болуусу. Банк өзүнүн иши тууралуу маалыматты ачктоодо акционерлер жана инвесторлор үчүн олуттуу болуп саналган өзү тууралуу терс маалыматты ачыкка чыгаруудан качпоого тийиш;

- финансы жана башка маалыматты ачыкка чыгарууда анын нейтралдуулугу камсыз кылынууга, башкача айтканда, ошол маалыматты сунуштоо кандайдыр бир башка жактардын же топтордун кызыкчылыктарынан көз карандысыз болуусу зарыл. Эгерде анын мазмунун тандоо же сунуштоо формасы кандайдыр бир жыйынтыктарга же кесепеттерге жетүү үчүн максат болсо, маалымат нейтралдуу болуп эсептелбейт.

7.4. Банк тарабынан ачыкка чыгарылуучу маалыматтын толуктугу акционерлер менен инвесторлор тарабынан негиздүү чечим кабыл алууга мүмкүнчүлүктү камсыз кылууга тийиш. Ушуга байланыштуу, Банк өз иши тууралуу олуттуу маалыматты, ал

маалыматты жарыялоо мыйзам тарабынан каралбаса дагы ачыкка чыгарат, , , мында Банк өзү тууралуу гана маалыматты гана ачыктабастан, өзү үчүн олуттуу мааниге ээ болгон, өзү контролдукка алган юридикалык жактар тууралуу да маалыматты ачыктайт.

VIII ГЛАВА. ОЛУТТУУ КОРПОРАТИВДИК АРАКЕТТЕР

Н. Банк тарабынан фундаменталдык корпоративдик өзгөрүүлөргө, анын ичинде, акционерлердин укуктарынын өзгөрүүсүнө (олуттуу корпоративдик аракеттер) алып келген бир катар аракеттердин орун алуусу максималдуу ачыктык жана айкындуулук менен коштолуусу зарыл жана акционерлер, ошондой эле инвесторлордун укуктарын сактоо жана коргоо шартында аткарылууга тийиш.

8.1. Олуттуу корпоративдик аракеттерге биринчи кезекте төмөнкүлөр кирет:

- Банкты кайра өзгөртүп түзүү;
- Банктын добуш берүүчү акцияларынын 20 жана андан ашык пайызынын сатып алуу (өтүп кетиши);
- Банк тарабынан олуттуу бүтүмдөргө келишүү: ири бүтүмдөр жана алардын ишке ашыруу кызыкчылыктарды жараткан бүтүмдөр, Банкта жүгүртүүдөгү акцияларынын санынын көбөйүүсү, Банк тарабынан чыгарылган акциялардын жана башка баалуу кагаздардын листингин жана делистингин жүзөгө ашыруу;
- Банктын акционерлеринин жана аманатчыларынын жагдайына кедергисин тийгизе турган башка аракеттер.

8.2. Банк тарабынан олуттуу корпоративдик аракеттерди жүзөгө ашыруу менен байланыштуу болгон эрежелер жана жол-жоболор Банктын Директорлор кеңеши тарабынан иштелип чыгат жана акционерлердин жалпы жыйыны же Директорлор кеңешинин өзү тарабынан бекитилген Банктын ички документтеринде бекитилет. Ошондой эрежелерди жана жол-жоболорду аныктоо учурунда Директорлор кеңеши Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарын сактоону гана эмес, ушул Кодексте чагылдырылган корпоративдик башкаруунун принциптерин да жетекчиликке алат.

Банк тарабынан олуттуу бүтүмдөргө келишүүсү

8.3. Банк тарабынан олуттуу бүтүмдөргө келишүү Банк жана анын бардык акционерлеринин таламын коргоону камсыз кылган адилеттүү баада жана айкын шарттарда ишке ашырылат, ага Банктын ички документтерине төмөндөгү принциптерди кошуу менен жетишилет:

- мыйзам тарабынан белгиленген ири бүтүмдөр критериясына жооп бербеген, бирок Банк үчүн олуттуу мааниге ээ болгон, мыйзам чегинде бекитилген Банктын олуттуу бүтүмдөргө келишүү тартибинин аларга жайылтуужана/же аларды курамдын квалификациялуу көпчүлүгүнүн жактыруусу тууралуу маселе боюнча чечим кабыл алуу менен Директорлор кеңешинин ыйгарым укуктарына чегерүү аркылуу бүтүмдөрдү кароого алууну Банктын Директорлор кеңешинин ыйгарым укуктарына киргизүү механизмдери;
- алар аткарылганга чейин бардык олуттуу келишимдерди колдоого алуу;

- Директорлор кеңешинин контролдугун Банктын олуттуу бүтүмдөрүнүн гана эмес, анын карамагындагы юридикалык жактардын да олуттуу бүтүмдөрүнө карата орнотуу;

- Директорлор кеңешинин сатып алынып жаткан же сатылып ажыратылып алынган мүлктүн адилеттүү наркын аныктоого рынокто кынтыксыз абройго ээ жана тиешелүү тармакта баалоо тажрыйбасы таанылган көз карандысыз баалоочуну тартуу же көз карандысыз баалоочуну тартпоо үчүн олуттуу негиздемелерди берүү;

- Банктын кызыкчылык менен келишилген бүтүмдөрүн жана төмөнкү бүтүмдөрдү колдоо алуу тартибин жайылтуу:

бүтүмдөр менен байланышы бар тараптардын бүтүмдөрүн банк тарабынан бекитүү тартибин узартуу:

а) үчүнчү жактын атынан, бирок Банктын эсебинен келишилүүчү;

б) Банк олуттуу (контролдоочу) акционерин болуп саналган компаниянын олуттуу (контролдоочу) акционерин менен келишилүүчү.

Банкты кайра өзгөртүп түзүү

8.4. Директорлор кеңешинин Банкты кайра өзгөртүп түзүү боюнча маселени акционерлердин жыйынына чыгаруу тууралуу чечими Директорлор кеңеши кайра өзгөртүп түзүү муктаждыгына жана кайра өзгөртүп түзүү шарттары ыңгайлуу экендигине ынанган учурда гана кабыл алынат. Директорлор кеңеши кайра өзгөртүп түзүүгө жол берген маселени кароого алууда кайра өзгөртүп түзүү шарттарынын акционерлердин таламдарына, анын ичинде, акцияларынын пакети олуттуу болбогон акционерлердин таламдарын шайкеш келүүсүн баалоого, ошондой эле кайра өзгөртүп түзүүнүн натыйжасында конвертация коэффициенттеринин адилеттүүлүгүн аныктоосу зарыл.

8.5. Кара өзгөртүп түзүү учурунда акцияларды конвертациялоо катышын аныктоо үчүн көз карандысыз баалоочуну тартуу сунушталат. Кайра өзгөртүп түзүү учурунда баалоого рынокто таанылган ишкер аброю жана тиешелүү аймакта баалоо тажрыйбасына ээ болгон баалоочуларды гана тартуу сунушталат. Бир кайра өзгөртүп түзүүгө катышкан ар бир юридикалык жактарды баалоону бир гана баалоочу менен ишке ашыруу сунушталат (анын ичинде, баалоону салыштыруу учурларында бирдей ыкма жана божомол колдонулушун камсыз кылуу максатында).

IX ГЛАВА. БАНКТЫН КЫЗМАТ АДАМДАРЫНЫН ЖООПКЕРЧИЛИГИ

9.1. Банк, алар келтирген чыгымдардын ордун толтуруп берүүнү гана эмес, ошондой эле аталган жактардын өз кызматтык милдеттерин тиешелүү түрдө аткарып жана Банктын таламдарын карманууга шыктандыруу үчүн Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнөн, Аткаруу органынан жана Банктын башка кызмат адамдарынан келтирген зыяндардын ордун толтуруп берүү талабы менен сотко кайрылуу укугун жигердүү колдоно алат.

9.2. Банктын башкаруу органдарынын мүчөлөрүн жана анын акционерлерин кошо алганда, кайсыл болбосун кызыкдар жактар Банкты башкаруу, анын мүчөлөрү өз милдеттерин акылга сыярлык жана берилгендик менен аткаруунун натыйжасында Банктын

башкаруу органдары кабыл алган чечимдер жыйынтыгында келип туура эмес чыгып жана Банк үчүн терс кесепеттерди алып келүү мүмкүнчүлүгү менен байланыштуу болгон татаал процесс экендигин эстен чыгарбашы зарыл.

9.3. Банк кызмат адамынын жоопкерчилигинин бирден бир негизи анын күнөөсү болгондуктан, аларды жоопкерчиликке тартуу алар кызматын аткаруу учурунда өз милдеттерин акылга сыярлык жана берилгендик менен жүзөгө ашырышканбы, башкача айтканда, мыкты жетекчиден күтүүлгөн камкордук жана көрөгөчтүктө аракеттенгенби жана өз милдеттерин так аткарууга чараларды көргөнбү, мына ошого көз каранды болот.

9.4. Банк кызмат адамдары, эгер алар конкреттүү чечим кабыл алаарда жеке өзү кызыкдар болбостон, чечим кабыл алууда зарыл болгон бардык маалыматты толук изилдеп чыккан болсо, ал акылга сыярлык жана берилгендик менен аракеттенген катары эсептелет; мында башка коштоочу жагдайлар да алардын Банк таламында аракет кылганын тастыктоого тийиш.

9.5. Банк, ага келтирилген зыян үчүн жооптуу жактын ыйгарым укуктарын токтотуу жана Банк алдында өз милдеттерин бузгандыгы үчүн жоопко тартуу жагында чараларды көрөт.

9.6. Банк алардын аракетинин артынан Банкка же үчүнчү жактарга келтирилген учурунда чыгымдардын ордун толтуруп берүү мүмкүн болушу үчүн өз каражаттарынын эсебинен өз кызмат адамдарынын жоопкерчиликтерин камсыздандыруу жагында тийиштүү чараларды көрөт. 9.7. Жоопкерчиликти камсыздандыруу жарандык-укуктук жоопкерчиликтин натыйжалуулугун гана жогорулатпастан, Директорлор кеңешинин курамына, андай болгон учурларда аларга карата ири доолорду коюудан кооптонгон компетенттүү адистерди тартууга мүмкүндүк берет.

9.8. Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн, Аткаруу органынын мүчөлөрүнүн жоопкерчиликтеринин айкын механизмдерин белгилөө үчүн Банк протоколдор менен катар күн тартибиндеги маселелер боюнча Банктын ар бир тиешелүү кызматтык адамынын добуш берүү жыйынтыктарын чагылдыруучу Банктын башкаруу жана контролдоо органдарынын отурумдарынын стенограммаларын (видео жана/же аудио жазуу) жүргүзөт жана аларды сактайт. Банктын кызмат адамдарынын өзгөчө пикирлери ошондой отурумдардын протоколунун бир бөлүгү болуп саналат жана милдеттүү түрдө аларга тиркелет (анын ичинде, Банктын акционерлерине да сунушталат).

Х ГЛАВА. ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ ЖАНА КЫЗЫКДАР ТАРАПТАРДЫН РОЛУ

10.1. Корпоративдик башкаруунун жалпы системасынын бир бөлүгү болуп, өзүндө компаниянын бизнесин жүргүзүү процессинде экологиялык жана социалдык тобокелдиктерди тескөө боюнча мыкты тажрыйбаларды ырааттуу ишке ашырууну камсыздоочу жол-жоболордун жана тажрыйбалык иш чаралардын топтомун чагылдырган экологиялык жана социалдык менеджмент (Ecological Social Management System/ESG) системасы эсептелет.

10.2. Банкта экологиялык жана социалдык менеджмент системасынын иш алып баруусу – бул, заманбап бизнес жүргүзүүнүн жаңы формасы. Мындай система Банктын финансылык көрсөткүчтөрүн колдоого алууну камсыз кылууга жана Банктын ийгиликтүү

өнүгүүсүнө, атаандаштыгына карата өзгөчөлөнгөн гарантияларды калыптандырууга мүмкүнчүлүк берет. Мындай системаны ишке киргизүү Банктын узак мөөнөттүү баалуулугуна ээ болууга жана инновациялар, Банктын атаандаштыкка жөндөмдүүлүгү жана анын бизнесинин өсүшү сыяктуу көйгөйлөрдү чечүүдө синергетикага жетишүүгө өбөлгө түзөт.

10.3. Банк узак мөөнөттүү келечекте өзүнүн экономикалык, экологиялык жана социалдык максаттарынын ырааттуулугун камсыз кылуу, ошондой эле Банктын жана кызыкдар тараптардын кызыкчылыктарынын тең салмактуулугун сактоо менен узак мөөнөттүү келечекте өзүнүн баалуулугун жогорулатууга умтулат.

10.4. Банктын туруктуу өнүгүү тармагындагы иши ачыктык, отчеттуулук, транспаренттүүлүк, жүрүм-турум этикасы, кызыкдар тараптардын кызыкчылыктарын урматтоо, мыйзамдуулук, адам укуктарынын корголуусу, коррупцияга келишпестик, таламдардын каршы келишине жол бербөө принциптерине ылайык ишке ашырылууга тийиш.

10.5. Директорлор кеңеши жана Аткаруучу орган туруктуу өнүгүү чөйрөсүндө тиешелүү саясаттын жана системанын калыптанышын жана анын жүзөгө ашырылышын камсыз кылууга тийиш. Банктын бардык кызматкерлери менен деңгээлдеги кызмат адамдары туруктуу өнүгүүгө салымдарын кошуусу зарыл. Директорлор кеңеши Банкта корпоративдик, экологиялык жана социалдык тескөө (ESG) тутумунун калыптанышы үчүн жоопкерчиликтүү.

10.6. Банк банктык, коммерциялык жана мыйзам тарабынан корголгон купуялуулукту түзгөн башка маалыматты коргоону камсыздоону эске алуу менен кызыкдар тараптар өз ишинин ачыктыгын жана айкындуулугун камсыз кылуу максатында жыл сайын туруктуу өнүгүү чөйрөсүндө отчетту жарыялоосу зарыл. 10.7. Банк туруктуу өнүгүү принциптеринин өнөктөштөрү тарабынан колдонуусун колдоого алууга тийиш жана мындай колдонууга көмөк көрсөтүүсү зарыл.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

XI ГЛАВА. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

11.1. Ушул Кодекстин талаптары Банктын бардык башкаруу органдары, кызмат адамдары жана кызматкерлери үчүн милдеттүү болуп эсептелет.

11.2. Ушул Кодекс Банктын расмий сайтында жайгаштырылууга тийиш.

(“Айыл Банк” ААКсынын акционерлеринин 2024-жылдын 28-мартында өткөн жылдык жалпы жыйынынын чечиминин редакциясында)

^[1] 2025-жылдын 1-январынан тартып

